

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODEUŠNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocanova ulica 12. — Tel. 190
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. — — — — — JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Konec reparacij

Po 24 dnevni pogajanjih je bila danes dopoldne podpisana pogodba o ukinitvi reparacijskih plačil — Nemčija je dobila s tem popolno gospodarsko svobodo

Lausanne, 9. julija. Danes dopoldne se je sestala plenarna seja lausanske konference, na kateri je predsednik Macdonald oficijelno objavil sporazum, ki je bil dosežen včeraj popoldne po skoro 24-dnevni pogajanjih z Nemčijo. Pogodba, ki bo danes podpisana, ima za uvod politično izjavo, ki se glasi:

Uvod

Podpisane države so se sestale v Lausanni, da razpravljajo o problemih, ki so nastali zaradi vojne, z odkritosrčno željo, da ustvarijo nov red, ki bi omogočil obnovno in razvoj zaupanja med narodi in duhu medsebojne sprave, sodelovanja in pravičnosti. Podpisane države so mnenja, da v Lausanni storjeno delo, ki rešuje reparacijski problem, še ne zadostuje, da bi se dosegel oni mir, ki ga žele vsi narodi. Vsi želimo, da bodo ta rezultat, ki nalaga vsem strankam trde določbe, upoštevali vsi miroljubni elementi v Evropi in na svetu ter da se bodo izpolnili z novimi ukrepi. To se bo tem lažje uresničilo, ako bodo narodi podpirali te nove določbe pravega mira, ki se bavi o obnemi in ekonomski in politični redom v Evropi.

V drugem delu se poudarja potreba finančne in gospodarske obnove srednje in vzhodne Evrope ter predvideva sklicanje posebnega odbora, ki naj sestavi program za gospodarsko in finančno obnovo srednje in vzhodne Evrope. Na ta način naj se pozivi svojočasna Briandova akcija za Panevropo.

Pogodba

Pogodba sama ima pet delov. Prvi govori o pogodbi z Nemčijo, drugi del se nanaša na prehodne odredbe, tretji del govori o vzhodnih reparacijah, četrty del vsebuje resolucijo o srednji in vzhodni Evropi, dočim se nanaša peti del pogodbe na sklicanje svetovne gospodarske konference.

Po tej pogodbi se obvezuje Nemčija na plačilo treh milijard mark. S to vsoto naj se enkrat za vselej poravnajo vse reparacijske obveznosti Nemčije. Ta znesek bo Nemčija založila v obliki državnih obveznic pri mednarodni reparacijski banki v Baslu. Obveznice se bodo po 12 letih izdale po tečaju najmanj 90 odstotkov, obrestovale se bodo po 5 odstotkov, amortizacija pa je določena na 1 odstotek. Prva tri leta po uveljavitvi te pogodbe Nemčiji ni treba ničesar plačati, pogodba pa stopi v veljavo šele tedaj, ko jo bodo ratificirale vse države. Do tedaj pa velja začasni moratorij, ki je bil določen z izjavo veselih ob začetku lausanske konference.

Pogajanja z Ameriko

Do uveljavitve te pogodbe se bodo vršila obnemi pogajanja z Ameriko glede slične ureditve vprašanja medzvezniških vojnih dolgov. Z ozirom na dejstvo, da je z dosego sporazuma v Lausanni ustvarjena tako rekoč enotna fronta Evrope proti Ameriki, računajo v lausanskih krogih, da bo Amerika v vprašanju vojnih dolgov bolj popustljiva, kakor pa je bila do sedaj.

Z današnjim dnevom konferenca zaključena, zasedali pa bodo še nadalje posamezni odbori in komisije, ki jih predvideva pogodba. Večji del delegatov bo že danes zapustil Lausanno. Med prvimi bosta odpotovala tudi Macdonald in Herriot.

Papen o pomenu sporazuma
Tako na francoski kakor na angleški in nemški strani so zadovoljni z doseženim uspehom. Nemški kancelar Papen je imel sredi v radiu govor, v katerem je med drugim naglasil:

Tu ne gre samo za usodo nemškega naroda, temveč za bodočnost vsega zapadnega sveta. Zahvalil se je nemškemu narodu, da se je med pogajanjmi tako enodušno postavil za svojo vlado. V svojem nadaljnjem govoru je izjavil, da je namen lozanske konference — popolna odprava reparacij — dosežen. V nobeni obliki ne bo Nemčija od 1. julija t. l. dalje morala več plačevati reparacij. Youngov načrt je padel, plačila in skupni višini nad 33 milijard z letnimi dajatvami povprečno 2

milijard zlatih mark so odpravljena. Nemške obveze iz Hoovervega leta do 1. julija 1932 se obdrže in se bodo poravnale. K temu pride še neka vsota za obnovo Evrope, kar zneso vse skupaj okoli tri milijarde mark.

Plačila pa se bodo vršila le v obliki zadolžnic, ki se smejo plasirati na svetovnem trgu le tedaj, če se s tem ne ograža ravnotežje nemškega gospodarstva. Oddaja bonov se ne sme izvršiti prej kakor čez tri leta, kar je v skladu z gospodarsko sposobnostjo Nemčije.

Državni kancelar je naglasil kot posebno važno to, da mora, če se v teku 12 let tri milijarde mark ne morejo oddati, ostali znesek popolnoma odpasti. Nemčija pridobi z lozanskim dogovorom popolno suverenost nad državnimi železnicami in nemško narodno banko, kar pride nemškemu kreditu v korist, tako da se bo nemško gospodarstvo moglo opomoči.

S strani Nemčije ni bilo nikoli priznanja, da pristane na zvezo med reparacijami in zavezniškimi dolgi. Nemci so vedno iznova naglašali, da hoče Nemčija podati svoj poslednji dokaz za to, da bo s svojimi silami pomagala pri obnovi sveta. Ta napor pa bo le tedaj imel vso

svojo notranjo vrednost, če se razjasne tista politična vprašanja, ki danes omejujejo pravice nemškega naroda. Državni kancelar je svoj govor sklenil z besedami:

V imenu Nemčije že danes vnovič prijavljam pred vsem svetom zahtevo nemškega naroda do istih pravic, kakršne ima ostali svet, zlasti v vprašanju odgovornosti za vojno in svobode oboroževanja, o čemer so državniški obširno razpravljali.

Čeprav niso vse države pripravljene priznati Nemčiji teh pravic, so se vendar ta vprašanja načela pred svetovnim forumom. Nova doba nemškega naroda, njegova gospodarska svoboda in neodvisnost od ostalih držav bodo nemški vladi omogočile izvajati tudi politično svobodo.

Priznanje Macdonaldu

London, 9. julija. Angleški kralj je v posebni brzojavki s toplimi besedami čestital Macdonaldu k doseženemu uspehu v Lausanni. Kakor zatrjujejo, bo Macdonald takoj po povratku iz Lausanne odlikovan z enim najvišjih angleških odlikovanj, to je s tako zvanim hlačinim redom.

Jugoslavija ni podpisala lausanske pogodbe

Beograd, 9. julija. M. Iz Lausanne poročajo, da je jugoslovenski delegat na lausanski konferenci minister g. Fotić odklonil podpis lausanskega sporazuma z izjavo, da ga ne more podpisati, ker mu je bil dostavljen tako pozno, da ga ni mogel proučiti niti sam, niti ga sporočiti svoji vladi, da bi zavzela svoje stališče in ga odobrila ali odklonila. Zaradi tega mora podpis zaenkrat odkloniti, definitivni odgovor pa bo mogel dati šele potem, ko bo vlada proučila pogodbo, ker je reparacijsko vprašanje za Jugoslavijo življenjske važnosti.

Posadka potopljene podmornice izgubljena

Podmornica je imela velike tehnične nedostatke in sploh še ni bila opremljena za plovbo pod vodo

Pariz, 9. julija. Nobenega upanja ni, da bi se rešilo posadko podmornice, ki se je potopila pri Cherbourgu. Po ugotovitvah strokovnjakov leži podmornica 75 m globoko pod vodo. Vsi poskusi, da bi stopili s podmornico v telefonsko zvezo, so se izjalovili. Iz tega sklepajo, da je voda vrla in notranjost podmornice. Tega mnenja so tudi graditelji. Podmornica tehnično še ni bila popolnoma opremljena in so bile luknje za namestitve periskopov še odprte. Skozi te luknje je najbrž vrla voda v notranjost. Pa tudi če bi bila podmor-

nica zaprta, bi ne bilo mogoče rešiti posadke, ker je znašala zaloga zraka odnosno kisika samo za 36 ur. Listi objavljajo pismo radiotelegrafista, ki ga je pisal par ur pred odhodom podmornice na poskusno vožnjo. V tem pismu pravi, da ga navdajajo zle slutnje, ker se je že pri spuščanju podmornice v vodo pokazalo, da ima velike nedostatke. Boje se tudi, da je vodni pritisk podmornico zmečkal, ker je bila grajena samo za plovbo v globini 15 metrov.

Pred novim povišanjem francoskih carin na žitarice

Pariz, 9. julija. AA. Francoski senat, ki je predvčerajšnjim odklonil nujnost za znani zakonski načrt o ženski volilni pravici je včeraj razpravljal med drugim tudi o zaščiti francoskega pridelka ovsa, ječmena in rži. Poročevalec senatnega carskega odbora in poročevalec poljedelskega odbora sta zahtevala, naj se carine na uvoz omenjenih cerealijskih povišajo na 45 frankov, na koruzo pa na 40 frankov. Prav tako sta zahtevala spremembo zakona o proizvodnji piva, da se poveča konzum domačih cerealijskih. Kmetijski minister je odgovoril v senatu, da bo vlada proučila te predloge in poskusila storiti, kar se da za zaščito francoskega kmetijstva.

Spor med Grčijo in belgijskimi industrijci

Amsterdam, 9. julija. AA. Včeraj je civilno sodišče v Anversu razsodilo v sporu med skupino belgijskih industrijcev in grško državo, ki je prosila, naj se ukine sodna prepoved na nekatere grške državne obilgacije v belgijskih bankah s strani teh industrijcev kot jamstvo za nekatere količinske materijale, ki naj bi služile za iz-

gradnjo železniške proge Solun-Bitollj. Sodišče je ugotovilo, da je prepoved na grške državne obilgacije neupravičena, in je v svoji razsodbi to prepoved proglasilo za neveljavno, belgijske industrijce pa obso-dilo na plačilo sodnih stroškov.

Obsedno stanje v Peruju

Lima, 9. julija. Ker so se na jugu in severu države pojavili komunistični nemiri je vlada proglasila nad vso državo obsedno stanje. Zoper izrednike so izdani zelo strogi ukrepi. Vlada je trdno odločena za vsako ceno zatreti komunistični pokret.

Carinska vojna med Irsko in Anglijo

London, 9. julija. Spodnja zbornica je sprejela zakonski načrt o carinah na uvoz iz svobodne države Irske v tretjem čitanju z 292 proti 30 glasovom.

Vzpostavitev diplomatskih odnosov s Kitajsko in Rusije

Tokio, 9. julija. Kitajska vlada je predlagala Sovjetski uniji vzpostavitev diplomatskih odnosov, da bi se pričela pogajanja o paktu glede medsebojnega nenapadaja. V uradnih krogih v Tokiju menijo da gre za manevar Kitajske, ki bi hotela izvajati pritisk na Japonsko glede ureditve mandčurškega vprašanja.

Angleški predlogi za razorožitev

Baldwin o Hooverovi poslanici — Anglija za določitev maksima velikosti bojnih ladij in odpravo podmornic

London, 9. julija. d. V spodnji zbornici je napovedal Baldwin kot namestnik predsednika vlade za torej razpravo o lausanski reparacijski konferenci in o razorožitvi. Poudarjal je, da je prišel sedaj čas za praktične sklepe na obeh konferencah: v Lausanni in Ženevi. V zvezi z vprašanjem, ki so bila načeta na ženevski razorožitveni konferenci, je angleška vlada na najpristranejši način sprejela Hooverov predlog kot važen doprinos k njihovi rešitvi. Anglija hoče storiti vse, kar je v njeni moči, da pride do praktične izvedbe ameriških predlogov. Vlada je proučila Hooverovo deklaracijo z željo, da olajša sodelovanje in sporazum in je že predložila važne predloge, ki so se v veliki meri pokazali kot primerni, čeprav so v nekaterih točkah različni. Vlada se popolnoma strinja s predsednikom Hooverom o obstoju zveze med vojaškim, pomorskim in zrakoplovnim vprašanjem. Ker je Anglija zlasti zainteresirana v vprašanjih, ki se tičejo pomorice, njen delež na tem področju ni brez važnosti. Na ta način je nudila dokaz svoje dobre volje za ureditev oboroževanja v svetu. Kar se tiče vojaških sil na kopnem, se v mnogem strinja s Hooverovimi predlogi, čeprav je potrebno, da se jim točneje prouči, ter je vedno predlagala ukrepe za zmanjšanje vojaških sil na kopnem na najbolj možno mero, ki bi se strinjala z nacionalno varnostjo. Angleška vlada je že obsodila kemično in bakteriološko vojno ter predlaga ukinitvejen prenosnih topov s kalibrom nad 155 mm. Strinja se prav tako s Hooverom glede ukinitveja tankov, ki presegajo težo 20 ton in predstavljajo specifično ofenzivno orožje. Kar se tiče lažjih tankov, se ne morejo smatrati kot predmet kompenzacije v mali vojski prostovoljcev. Glede na vojske sile na kopnem je Anglija šla dalje kakor Hooverovi predlogi.

Glede pomorice je Anglija mnenja, da je nemogoče zmanjšati število enot pod gotovo mero. Večje zmanjšanje vseh kategorij je bilo že izvršeno na široki podlagi. Kljub temu je povsem možno in zelo zaželjeno, da se uporabijo tudi ostala sredstva za veliko zmanjšanje pomorske oborožitve, zaradi česar predlaga angleška vlada nujno sprejetje mednarodnega sporazuma o naslednjih točkah:

1. Omejitvev do gotovega maksima obse-

ga vsakega dreaghnouta, ki bi se v bodočnosti gradil na 22.000 ton s topovi, katerih kaliber naj bi znašal največ 11 palcev. 2. Določitev maksima velikosti križark, ki se imajo graditi v bodočnosti, in sicer na 7000 ton s kalibrom topov največ 6.1 palca. 3. Za primer, da druga točka ne bo sprejeta, bi angleška vlada predlagala novo zmanjšanje velikosti dreaghnoutov, in sicer na 25.000 ton s topovi kalibra največ 12 palcev. 4. Določitev maksima tonaže nosilcev letal na 22.000 ton s topovi kalibra največ 6.1 palca. 5. Popolna odprava podmornic. 6. Zmanjšanje tonaže rušilcev in za primer, ako bi ne bile podmornice popolnoma odpravljene, določitev maksima displacementa na morski površini do 250 ton.

Anglija bi pristala, da se praktično uporabi prepoved bombardiranja iz zraka z mednarodnim sporazumom, kakor tudi, da se omeji število vojnih luk in vseh vojaških pomorskih letal. Angleška vlada je kljub svojim kolonialnim potrebam zmanjšala svoje zračne sile za več kot 20 odstotkov v primeri s stanjem zračnih sil, ki jih je imela po svetovni vojni.

Baldwin je zaključil svoj govor z izjavo, da je Anglija še vedno pripravljena omejiti še bolj svojo oborožitev na podlagi splošnega sporazuma.

Ženeva, 9. julija. AA. Splošna komisija za razorožitev je vnovič načela debato o Hooverovem načrtu. Zastopniki Avstralije, Mehike, Norveške, Belgije, Kanade in Finske so se zavzeli za ameriški načrt, vendar z nekaterimi pomisleki. Angleški zunanji minister Simon, ki je prečital ekspozice britanske vlade glede Hooverovega načrta, se je v načelu izrekel zanj. Pri tem pa je naglasil nekatere bistvene razlike, posebno v vprašanju pomorske razorožitve, in priznal medsebojno zvezo med oboroževanjem na kopnem, na morju in v zraku.

Jugoslavija pristala na Hooverov razorožitveni predlog

Beograd, 9. julija. M. Iz Ženeve poročajo, da je jugoslovenski delegat včeraj dal svoj pristanek na Hooverov razorožitveni predlog.

Sanacijski ukrepi avstrijske vlade

Naknadni dopolnilni proračun — Znižanje obrestne mere — Pred sklepjanjem novih trgovinskih pogodb

Dunaj, 9. julija. AA. Korbiro poroča: Vlada je predložila parlamentu predlog dopolnilnega proračuna in dodatke k temu proračunu, ki se nanaša na zvišane carine na nekatero blago. Zvezni kancelar Dollfuss je imel pri tej priliki govor, ki je v njem naglasil čvrsto voljo vlade, da ne uvede inflacijske politike in da definitivno reši vprašanje Kreditnega zavoda. V ta namen se bodo v najkrajšem času sporazumno z Narodno banko začela pogajanja z inozemskimi upniki. Dopolnilni proračun spada v vrsto tistih ukrepov, ki jih je vlada izdala za samiranje gospodarstva in s katerimi se bo dalo pridobiti nazaj

zaupanje inozemstva, ki je silno potrebno. Prav tako je Dollfuss obvestil parlament o nekaterih drugih vladnih ukrepih, ki naj uredijo vprašanje brezposelnosti in nekatera druga vprašanja gospodarskega in finančnega značaja. V sporazumu z Narodno banko proučuje vlada možnost znižanja obrestne mere. Naposled je Dollfuss izjavil, da stremi vlada za tem, da s trgovinskimi pogodbami zviša možnost avstrijskega izvoza. Ob sklepu svojega govora je Dollfuss apeliral na parlament in na prebivalstvo Avstrije, naj izkaže vladi pri njenem delu zaupanje.

Po 14 letih v filmu spoznala svojo pogrešano sestro

Beograd, 9. julija. p. Tukajšnji kino »Metropole« je imel smotno nenavadno senzacijo. Predvajali so neki film, v katerem nastopa v glavni vlogi filmska igralka Mary Briand. V kinu se je nahajala tudi Beograjdanka Ljiljana Brendijan, ki je v filmski igralki spoznala svojo sestro, o kateri že štirinajst let ni bilo nobenega glasu. Obe sta bili rojeni v Vičijaku v Bosni, sta pa pozneje živeli s svojo materjo v Budimpešti. Tam je Mary dovršila igralsko šolo ter je pred štirinajstimi leti odpotovala z neko igralsko družbo neznanu kam. Vse od takrat ni bilo o njej nobene vesti. Ljilka je vsa radostna pohitela na pošto in takoj brzojavila filmski družbi, naj ji sporoče naslov njene sestre.

Novo telefonske zveze s Sofijo

Sofija, 8. julija. AA. Bolgarija je do danes imela telefonske zveze z inozemstvom samo preko Bukarešte. Danes pa se je vzpostavila direktna telefonska zveza z inozemstvom preko Beograda in Dunaja, in sicer s tremi žicami od Sofije do Beograda in z dvema žicama od Beograda do Dunaja. S pomočjo ene niže in treh visokih frekvenc se lahko istočasno vrše 4 razgovori na progi med Sofijo, Dunajem, Berlinom, Rimom, Parizom, Londonom in Stockholmom. Instalacije te telefonske zveze je izvršila tvrdka Siemens-Halske iz Berlina, ki ima svojo podružnico v Sofiji. Prvi poskusni razgovori so se vršili danes popoldne v kabinetu glavnega ravnatelja

bolgarske pošte, brzojava in telefona z neposrednim razgovorom med Sofijo, Dunajem, Berlinom, Rimom, Parizom, Londonom in Stockholmom preko Beograda. Poskusni z vsemi temi mesti so uspešni in se bo telefonski promet med Bolgarijo in inozemstvom čez Beograd uveljavil, ko bodo izdelane in sprejete telefonske tarife.

Avtomobil na tračnicah

Dunaj, 9. julija. AA. Včeraj so zastopnikom tiska pokazali na progi Dunaj-Semmering avtomobil na tračnicah, ki ga je zgradila tvrdka Austro-Daimler. Ta avtomobil bi združeval največjo udobnost na potovanju z veliko hitrostjo. Razen železnih prednjih koles je na avtomobilu gumasta pnevmatična konstrukcija, na kateri leži vsa teža voza; na ta način se prepreči nadležno tresenje. Hitrost, dosežena s tem avtomobilom, je izredno velika: z 30 konjskimi silami so dosegli 110 km na uro. Na velikih ovinkih so vozili s povprečno hitrostjo 55 km na uro. Razdalja z Dunaja na Semmering se v tem vozu prevozi v 83 minutah.

Borzna poročila.

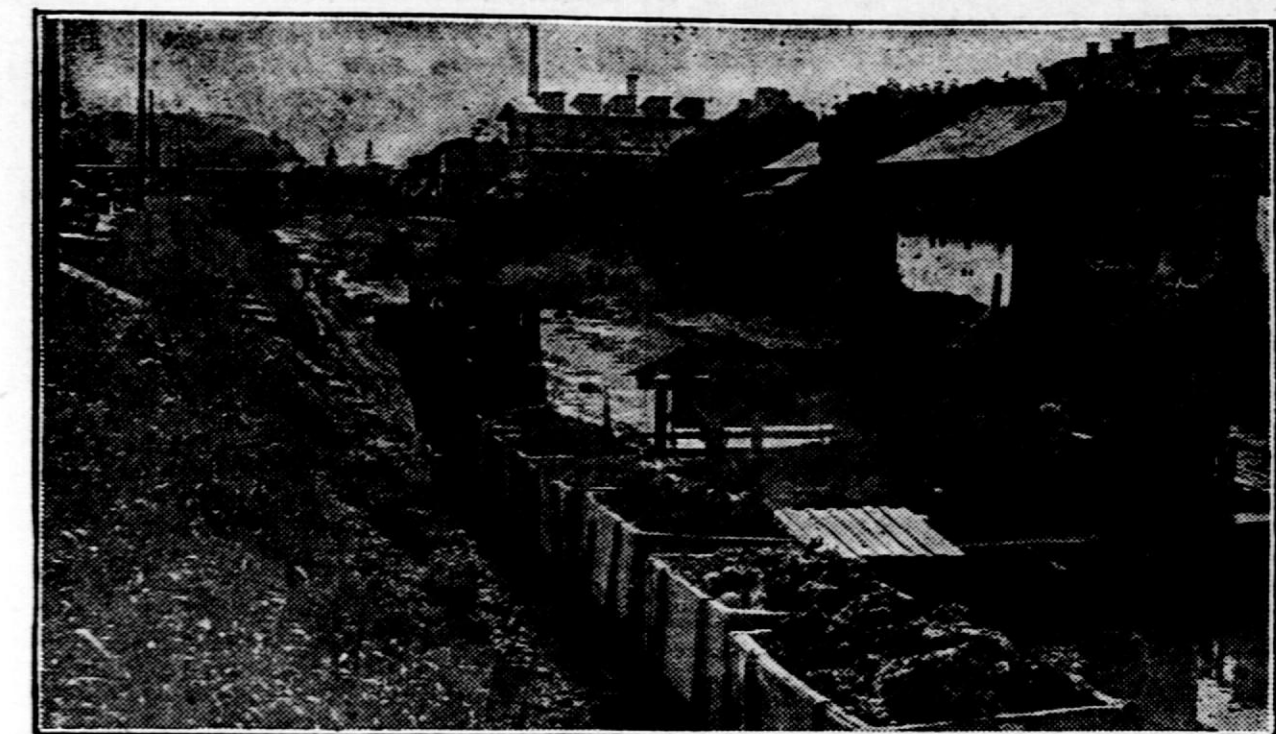
INOZEMSKA BORZE.
Curih: Pariz 20.14 in tri četrti, London 18.38, Newyork 513, Bruselj 71.25, Milan 26.17, Madrid 41.60, Amsterdam 206.92 in pol, Berlin 121.72 in pol, Sofija 3.72, Praga 15.12, Varšava 57.45, Bukarešta 3.06.

Kot v velikem industrijskem kraju

Pogled v strugo Ljubljanice, kjer dela na regulaciji okrog 500 delavcev

Ljubljana, 9. julija. Okrog 500 delavcev vrti lopate, razbija skale, polaga tirnice, naklada material, razstreljuje pečine, da je Ljubljaničina struga v dolžini pol kilometra reka vrve-nja, živahnega dela, ves okoliš pa nudi sliko povsem industrijskega kraja. Tovar-ne, mostovi, železnica, stavbna železnica, dndranje kompresorjev, sikanje pare, hrup in dirindaj — vse to daje okolici živahno industrijsko obelodje ter se zdi, da je na-stopila sopot blažena doba konjunktura. V strugi Ljubljanice delajo, kot da so našli zlato žilo. Opazovalca se polasti op-

timizem in sam pri sebi blagruje naš na-predek. Ljudi, ki ne morejo odgnati oči od de-lavcev, je na obeh bregovih ves dan cela množica. In res je treba priznati, da so se pošteno lotili regulacijskih del. Vse gre glad-ko od rok, delo je dobro organizirano. Iz struge vozita neprestano brez zastoja dva vlaka. Strugo so začeli poglobljati od Ko-deljevega proti mestu. Najprej so zrav-nali ter regulirali levi breg (desni je bil reguliran že pred vojno) in zdaj ga že ob-izidavajo s kamnom, ki ga obdelujejo pri zavornici ob cukramni.

timizem in sam pri sebi blagruje naš na-predek.

Ljudi, ki ne morejo odgnati oči od de-lavcev, je na obeh bregovih ves dan cela množica. In res je treba priznati, da so se pošteno lotili regulacijskih del. Vse gre glad-ko od rok, delo je dobro organizirano. Iz struge vozita neprestano brez zastoja dva vlaka. Strugo so začeli poglobljati od Ko-deljevega proti mestu. Najprej so zrav-nali ter regulirali levi breg (desni je bil reguliran že pred vojno) in zdaj ga že ob-izidavajo s kamnom, ki ga obdelujejo pri zavornici ob cukramni.

Dočim je ta slika vesela, ker vidiš po-vsod delo in če bi bil nepoučen, bi smatral to razgibano življenje za znak posebnega napredka in bi se ti zdela, da ves ta okraj napreduje, raste ter se širi — že en sam tovarniški dimnik ter zmoti, da misliš, češ, na levem bregu je v razmahu industrija, na desnem pa sodiš po nekaj lepših hišah, da se tudi tam pretakata med in mleko — ko pa stopiš nekoliko sto metrov v ozadje,

kjer deponirajo material, skoraj ne moreš verjeti lastnim očem. Kako skrajno pred-mesten v najslabšem pomenu besede je ta kraj. Slika nam kaže nekakšno indijansko kolibo. Takšnih kolib pa najbrž ne vidiš več mnogo niti v Ameriki. Kdo bi mislil, da sta oba kraja vsak k sebi le nekaj sto metrov! Prva slika nam kaže drobno živ-ljenja iz dobe zmagujoče tehnike, na drugi je pa zajet motiv iz predpotopne dobe.

Na zemljišču, ki je določen za depomi-ranje materiala, stoji in padajo barake. Rokevi morajo zapuščati skromne domove in umljivo je, da ne podirajo kolib z lah-

kimin. Že zaradi tega ne, ker ne vedo, kje si bodo potem spletki žalostno gnezdo in če si ga bodo sploh mogli. Barakarjev in barak se vse boji. Ne vedo, kam bi se preselili in daleč se tudi ne upajo. Zato se ustavljajo v bližini ter si grade le pro-wizorna zavetišča; nekateri bi radi poča-kač, da bi se preselili na splaniran svet. Nekaj jih je namreč kupilo zemljišče, ki ga zdaj zasipavajo, kjer so prej stale ba-rake. Toda baje je v veljavi pogodba, da morajo prepustiti zemljišče za odlaganje materiala. Družina, ki je bila tako »re-čena«, da je morala zapustiti kolibo, ker je baraka stala v smeri stavne železnice, ter se utaboriti — kot kaže slika, je baje ku-pila zemljišče, ne da bi sklenila pogodbo, da se more umakniti čim začno s planira-njem, vendar so jo deložirali.

Fotoamaterji, ki zadnje čase tako radi preizkušajo svoje zmožnosti, bi našli na Kodeljevem dovolj hvaležnega dela. Bolj groteskni motivi ne bodo zlepa našli nikjer, niti ne v Gramozni jami.

Živilski trg se je razširil

Običajni živilski trg je bil danes mnogo pretesen, toliko je bilo blaga

Ljubljana, 9. julija. Davi se je razširil živilski trg tako, da je obsegal tudi vse ceste in dohode na Vod-nikov trg, običajni tržni prostor je pa bil založen tudi na prehodu. Pokazala se je potreba, da bodo morali začeti prodajati živila še na drugih trgih in ulicah, ki so že bili določeni za živilski trg, kajti dotok živil je čedalje bolj živahen ob tržnih dne-vih ter je bil dopoldne običajni živilski trg mnogo pretesen. Kmetice in branjevke, ki so prispale na trg ob 8.30 že niso do-bile dovolj primernega prostora in živila so bila tu in tam nakopičena, ob pravilni raz-vrstitvi in razstavitvi blaga pa sploh ne moremo govoriti, saj je bila tak gneča, da so gospodinjice morale preskakovati košare in jermene, če so se hotele kam premak-niti.

Ze ob 8. se začelo primanjkovati pro-dajalnih miz in na kmečkem sadnem trgu so razstavili prodajalci jagode v vrsti kar po cesti, ki je sicer določena za prehod. Borovnic je bilo na vagon, pocenile so se na 1.50 Din liter, pa tudi rdečih jagod je bilo še zelo mnogo, liter po 4 Din. Čre-šenj danes ni primanjkovalo, seveda pa ni bilo lepih, ker je sezona črešenj že mini-la. Prodajali so jih po 3 do 5 Din. Prispelo so že tudi rdeče maline, a bilo jih je še malo. Ponujali so jih po 7 Din liter. Jurč-kov je bilo v primeri z drugimi dnevi še precej, cena je stalna, 4 Din merica.

Sočivje se je še pocenilo. Novi krom-pir je že cenejši kot stari, saj so ga pro-dajali po dinarju do 1.50 Din. Stročni fi-žol iz južnih krajev se je pocenil na 2.50 Din za kg. Sploh je lahko davi vsak dobil ceneje kar je hotel, saj so prodajalci ko-maj čakali kupcev.

Prekupčevalci, pri katerih je vedno naj-bolj živahno, ker prodajajo sezonsko bla-go in vedno še razmeroma poceni, so davi prodajali hruške kg po 4 Din, dobro so pa bili založeni tudi s sočivjem. Eden izmed njih pa je davi vstal z leve noge, ker so mu zaplenili hruške ter ustavili kupčijo. Tržne pravice ni imel in že večkrat so ga spodili s trga, pa se mu je še vselej sto-žilo po gospodinjah, ki ne vprašujejo ali ima kdo tržno pravico ali ne, samo da prodaja poceni.

Belokranjski imajo že cel trg pod zna-nim kostanjem, davi so prodajali platno, čipke in razne platnene izdelke v dolgi vrsti kot na kakšnem žegnanju. Sreča v ne-sreči je za Belokranjce, da so poleg svoje revščine tudi precej podjetni. Kupčije je bilo še precej, čeprav se našim gospod ne zdi to blago dovolj fino. Srajca iz hodnega platna bi za kože naših meščank ne bila dovolj nežna, tako vsaj mislijo same.

Na kockajem trgu je bil pravi dirin-daj in kar bazarsko obelodje. Trg je bil mnogo bolj založen s piščanci kot prej in

tržne dni, ker je pač toliko povpraševanja. Ker pa cena ni več gospodinjam, so zelo izbircne. Piščanci so vedno prelahki, in gospodinje jih tako dolgo težkajo in pu-lijo, da nazadnje res popolnoma izgube te-žo. Cene so zelo različne, saj dobijo par piščancev za 30 Din, nekoliko težje pa po 30 do 40 Din. Jajca so vedno po isti ceni, v splošnem po 75 par komad. Ko so se go-spodinje vračale s trga, je bila taka gneča na vseh cestah, da so se komaj prerinile skozi s težkimi tovari.

Lep večer JČ lige v Pragi

Prški odbor JČ-lige je priredil v okvi-ru vesolokalskega zleta v terek v veliki dvorani vinohradskega Narodnega doma v Pragi pod pokroviteljstvom primatorja dr. Baxe slavnostni večer na čast Jugoslove-nom, ki so prispeli na vesolokalski zlet. Večera so se udeležili med drugimi tudi minister dr. Kraljevič, senator Ivan Hri-bar z rodbino, zastopnik našega poslanika legacijski svetnik Dajčič, deputaciji našega senata in Narodne skupščine itd. Ve-čer se je izpremenil v močeno manife-stacijo bratske ljubezni in vzajemnosti obeh narodov.

Otvoril ga je podpredsednik centrale JČ-lige vseučiliški profesor dr. M. Murko z navdušenim pozdravnim govorom, ki je v njem naglašal zasluge Slovencev kot pr-vih apostolov Tyrševe ideje in najmarlj-vejših delavcev v ligi za vzajemnost obeh narodov. Potem je predstavil navzočim pi-satelja Jana Hudca, znanega prevajalca iz jugoslovenske literature, in predsednika JČ-lige v Zagrebu inspektorja Dušana Bo-gunovića, ki je v svojem govoru nagla-sal potrebo poglobitve medsebojnih stikov ter govoril o zaslugah pisatelja Hudca na tem polju. Zagrebčanka liga ga je v znak priznanja njegovih zaslug izvolila za čast-nega člana in mu na večeru izročila diplo-mo častnega članstva.

Pisatelj Hudca se je zahvalil za izka-zano čast, rekoč, da je njegovo delo za če-škoslovaško-jugoslovensko vzajemnost le del njegove življenjske naloge. Občaluje samo, da ni mogel storiti še več. V imenu našega senata je govoril dr. M. Ivković, v imenu Narodne skupščine pa Gavro Mi-lošević. Oba sta se zahvaljevala za prisr-čen sprejem, ki so ga bili doleteli Jugoslo-veni v Pragi. Sledil je koncertni del ve-čera, potem se je pa razvila prijetna dru-žabna zabava, ki je trajala pozno v noč.

V cirku.

Simček v cirku, kjer razkasujejo skri-pino slonov: Papa, to so tiste živali, ki se delajo iz mrah, kajne?

Roža „Bela Ljubljana“ razcvela

Roža vroče sestrské ljubezni ponosne Prage do sloven-ske metropole

Ljubljana, 9. julija. Ko se je v Pragi stresla neba obok ob manifestacijah nepreglednih sokolskih le-gij za slovensko vzajemnost in bratstvo Čehov in Slovencev, pa tudi prav tedaj, ko smo se spominjali, kako so naši Sokoli pred 50 leti prvič pozdravili voditelja Tyrša, prav tedaj se je v Ljubljani kakor čudež razcvetela bajno lepa roža »Bela Ljubljana«, roža vroče sestrské ljubezni ponosne stolopce Prage do slovenske me-tropole, ki je pravkar praznovala tudi pol-stoletnico, odkar ji načeljuje slovenski žu-pan.

V trenutku, ko se je Ljubljanski župan v imenu vsega prebivalstva našega mesta poklonil največjemu Čehu in najboljšemu našemu prijatelju, predsedniku Masaryku, je v zelenju Tivolskega parka prvič zača-relo od beline se bleščeče solnce »Bela Ljubljana«. Odprli so se plemenito obliko-vani lističi in roža je strmečim očem prvič odkrila bohotno lepoto svojega zlatega srca. Polno je vroče rdeče krvi, ne rdeče, saj ji je primešana plemenita modra kri viteštva češkega naroda do svojega male-ga slovenskega brata. Kakor neznan dra-gulj zareče in žametno rdečevijolčasto se izpreminjajoče srage te žlahtne krvi teko iz zlatega srca rože po robovih belih li-stov in z gore brez sledu v vencu solčne beline. Še nikjer drugod na vsem svetu ta čudovita cvetlica ni odkrila svoje prav-lilčne lepote razen v vrtu moža, ki jo je vzgojil, in pa prvič ob praških slavnost-nih dneh v Ljubljani, ki ji je vsa njena krasota posvečena. Po vsej Evropi slovi stari čudodelnik Otokar Křtén kot vzgo-

rova, Paní Hrdá, Hana Kvapilova, Křtén-ov semenač, Tatra, Hwizdoslav, M. R. Štefaník, Ríd. V. Strybal, Zdeněk Fibich, Ant. Dvořák, Plukovník Švec, Zlata Pra-ha, Mistr K. Hašler, Mistr Alois Jirasek, »U nas«, Božena Němcová itd., le za to svojo lepoto se ni mogel odločiti. Pa je prišel k njemu na obisk nadzornik naših vrstov z direktorjem praških mestnih na-sadov g. dr. Černovským in že je dobro-dušni starček svoja gosta ves srečen peljal pred MX ter jo ponosno predstavil: »Bela Ljubljana!« Prav vesela in navdušena je bila po krstu krasotice tudi botrina, zato smo pa očetu naše »Bele Ljubljane« ob njegovo prekrasno hčerko iz hvaležnosti postavili tudi starodavno pričo vseh prija-teljskih zvez — našo majoliko.

»Bela Ljubljana« pa ni samo prekras-na cvetlica in divno oblikovana dalija - hibrida, ki jih imenujemo tudi dekorativ-ne dalije, temveč ima tudi vse druge dobre lastnosti. Njen cvet bo ob polnem razvoju razstave meseca avgusta ali septembra dosegel do 20 cm premera, sedaj ob prvem cvetu mladih rastlin so pa cvetovi, ki jih vidimo tako na levi strani ob vходу v glavni dvorored, še nekoliko manjši. Pred-vsem se pa »Bela Ljubljana« odlikuje po tem, da ima silno mnogo cvetja, tako da je popolnoma pokrita z velikimi cvetovi, ki ponosno stoje na trdnih pecljih visoko nad temnim zelenjem. Nova dalija bo vse-kakor v kratkem zaslovela po vsem sve-tu in povsod spominjala s svojo čarobnost-jo na lepoto našega mesta in vse sloven-ske domovine.

Mojster Otokar Křtén pa ne goji sa-

jitelj novih cvetlic, zlasti pa kot najuspeš-njši kultivator novih in vedno lepših da-lij. Tam na svojih ogromnih vrtovih v Do-lanah nad Vitavo pri Pragi že desetletja ta-mojster vrtnarstva za največjo potrpelj-ivostjo in največjim trudom križa razne dalije in jih oploja, da iz njih redkega se-mena vzcveto nove rože: nelepe in slabe vrste, ki jih vzgojitelj zavreže, le silno red-ko se pa rodi nova lepa cvetlica, ki ima razen lepe nove barve tudi plemenito obliko in vse tiste dobre lastnosti, ki jih moderni ljubitelji zahteva, od sedaj tako modernih dalij. Ko je g. Křtén tako vzgo-jil med stotnami novih krasnih dalij no-vo cvetlico, lepo in čudovitejšo od vseh dosedanjih svojih krasot, je dve taki ras-tlini zaznamoval kakor čarovnik s tajni-stvenim znamenjem MX in II. Ni se mo-gel odločiti za ime, čeprav je drugim svo-jim najznamenitejšim daljiam dal lepa če-ška imena, ki jih poznajo že ljubitelji po vsem svetu: Prezident T. G. Masaryk, Pri-mator dr. K. Baxa, Paní Haupt-Stumme-

mo dalji, temveč tudi prekrasne nove vr-ste rododendronov in acalej, ki smo jih le-tos občudovali v tivoljskih parkih. Te pre-krasne cvetoče rastline, ki prineso tudi našo najhujšo zimo, so pa vzbudile zlasti dopadanje mnogih ljubiteljev, da vsak te-dem nekaj rož žagne, ker jih odnese z vo-pravidnostjo na svoj dom. Naglo naj pri-g. Křténu še naračane enakih rododendro-nov in istih vrst acalej, da se spomnadi tatvina ne opazi, ker takih sort v Ljublja-ni nima nikdo drugi razen mestne vrtnar-je. Opozarjamo pa tudi take ljubitelje, naj rastlinam dobro zalivajo, da ne poginejo po simi, a jeseni naj jih pokrijejo akrbno s smrekovimi vejami, da jih solnce pre-več ne obseja in za to ne zmrznejo. Ome-niti imamo, da nam tako naklonjeni sla-vni kultivator Křtén s svojimi izredno niz-kimi cenami in odličnim blagom najnovej-ših vrst s lahkoto konkurira s nemškimi in holandskimi trgovci, zato ga pa pri-po-ročamo, saj nam je poklonil res krasen dar.

A. G.

Aškercu je pogledal v obraz

Kipar Niko Pirnat je razstavil novo umetnino — mavčni model Aškerčevega doprsnega kipa

Ljubljana, 9. julija.

V izložbi Tiskovne zadruge že nekaj ča-sa govori mavčni model Aškerčevega do-prsnega kipa, da je kipar Nikolaj Pirnat prodrljivo pogledal v duhovni in zunanj-i obraz pesnika naših najlepših balad in naj-značilnejšega kremenitega slovenskega mo-ža.

Ni treba iskati posebnih besed, če ho-čes opisati to umetnino, dognana je znotraj, da je živa na zunaj, plastika in forma sta ubra-ni v harmonijo neposrednega izraza kakrš-nega je iskal kipar.

Pirnat je umetnik, ki doživi umetnino v sebi in vdihne iz sebe v material izraz, ne da bi ga iskal v materialu. Ko se je namenil ustvariti Aškerčev kip, je gledal pred seboj Aškerca kot moža, ne le kot epika, ter se je zavedal, da Aškerčeva narava, njegova močnatost etr močnost stopajo pri njem v ospredje se živajo v tisto kremenito zna-čajnost, ki je bila našemu rodu vedno trn v peti; Aškerc je bil pojav, ki ga nismo mogli dovolj razumeti, ker smo preveč meh-ki in mehkužni (ponašamo se, da smo bič-ne narave), pojav, ki je pa vendar poleg Levetika posebej slovenskega močnatost, v kateri se je najočitneje odrazila njegova doba. Da je Aškerc pesnik in njegov izraz krepak skoraj robot in nekaterim se zdi ne-uglajen, to ga peč kaže kot moža, borbene-ga in odločnega, a ne samo pesnika. BH je borbena, odločen, skrajn, tmaest neuklonji-vega prepričanja: zato je pač težko vori med eorajaki, ki so naklonjeni umetnikom, a katerimi se lahko v ginjenosti razjezijo, kot pavi Pirnat. Memia je pa po vsem sve-

tu tako, da človek mora vedno trpeti, če je značajan, se pravi, če nima vsaj malo di-plomatskega talenta ter se ne zna prilago-jevati tako da bi namreč obračal plašč po vetru.

Če je že tako, da slavimo svoje može, ki so stopili v ospredje po svojih zmožnosti in zaslugah, bi ne bili dosledni, če bi gle-dali čez Aškerca ter ga pozabljali — borca, značajnega moža, ki je bil pripravljen ved-

Velesenzacija!

Tarzan

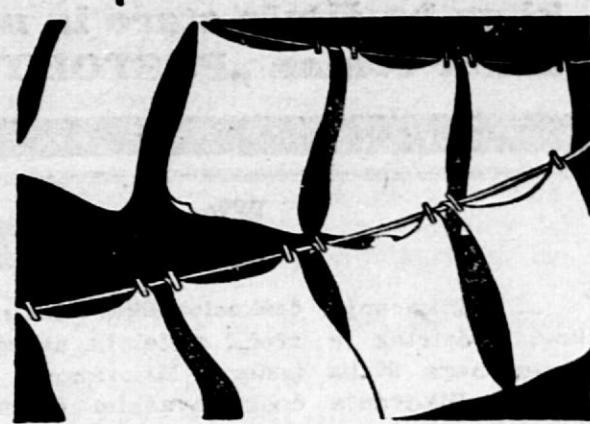
Tiger

Danes predstave ob 4. 7. in 9% zvečer, jutri v nedeljo ob 3. 5. 7. in 9% zvečer

Predprodaja vstopnic od 11. do 12.

Zvočni kino IDEAL

"Kakor novo je -perilo!"- saj je oprano z Gazelo!

TERPENTINOVO - MILO

GAZELA

pere res lepo belo

no boriti se za iskrenost in proti svetohl-n-stvu. In nedvomno ni treba papirnate bitke, kaj pomeni Aškerc našemu rodu, zgodovi-ni ali literaturi. Ako postavljamo nekaterim svojim možem spomenike, je vsaj takšen k.p. nujna oddolžitev. In ta Pirnatov kip bo nedvomno dostojna oddolžitev, ko bo izk-lju-san iz kamna stal v avli kakšnega javnega poslopja, n. pr. magistrata. Kamen mora b'i l temen. Temna barva lahko le poudari kro-menitost Aškerčeve osebnosti, ona lahko da močn, ostro začrtani plastični pravilni ton. Kipar meni, da bi bil podpeški kamen s svojo temno sivino, odsevajajočo rahlo z-lenkastost, prav primeren. Umetnina sama na sebi zahteva, da bo izoblikovana kmalu v kamnu.

Hinko Smrekar

v Novem mestu

Novo mesto, 9. julija.

Naš veseli in zabavni, še bolj pa za-frkljivi in zbadljivi, vedno pa duhoviti Hinko Smrekar se je naveličal Ljubljane. Ze dolgo časa je, odkar se je predznji sa-tirik raznežil in zasanjal v legende ter za-topil v kraljestvo pravljic. Ali iz tega za-čaranega kraljestva je iz Šiške, kjer mo-jster naše karikature živi v svojem minija-turnem gradiču, silno, silno daleč ... S Tr-dino, tudi zbadljivcem in pravljicarjem, sta se zmenila — saj je pri sanjavih vse-mogoče — in Smrekar je sklenil, da gre pod bajne Gorjance obiskat škratke in vile in trgat čudodelno praproto ter poskuša-ti proroške pogovore sivih hrastov s črnimi vrani in zverino. V onem tolmunu ga v Krki čaka povodni mož s prelepo devo, ki jo je ugrabil še krvoločnim Turkom. Tudi takih devic ni več v Šiški, a Hinko Smrekar brez njih živeti ne more.

Jutri bo lepa nedelja in dopoldne so bo Novomeščanom pokazal Hinko Sm-rekar v Sokolskem domu. Takorekoč pre-dstavil se jim bo, da ga poznaajo tudi s Tr-dine strani, drugače ga vendar že vsi poznajo in radi imajo. Ne, ne, nič se ga ni treba bati, saj nima svojega ostraega smi-čnika seboj, čeprav bi tudi na Dolenjskem zanj lahko našel dosti gračev. Samo kot Trdinin gost prihaja o kresu z božičnimi »Pastirčki, hititke! in z »Begom v Egipte«. Kako pravilnično toplo deluje o kresu bo-žična poezija! Ker je prava poezija. In večje poezije ni od otrok, zato pa Smrekar vodi seboj tudi svoje male prijatelje z raz-jarjenimi petelinji in gromozanskim otro-škim strahom, namreč s tisto vso v sma-radnih barvah se prelivajočo pošastjo, ki je še edini ostanek poezije iz dobe ogenj bruhajočih znanjev.

Da se znanja ne bo treba bati, je pa umetnik seboj vzel blagoslov Gospe Svete in njeno vizijonarno podobo, kakor jo je v najboljši uri naslikal njegov umetniški tovariš Fran Zupan, a Dalmatiko In-chiostri je dodal še dolgo vrsto že za-radi tehnike, še bolj pa zaradi vsebine in-teresančnih pogledov na naše kraje, da bo-do v Novem mestu zbrane vse lepote naše domovine.

Umetnostna razstava v Novem mestu

Novo mesto, 8. julija.

Znani propagator slovenske umetnosti Anton Kos, ki že polno desetletje zbira naj-boljša dela naših umetnikov ter prireja umetniške razstave širom banovine, se je odločil tudi dolenjski metropoli pokazati čudoviti svet in nepoznane lepote slovenske umetnosti. Lani je imel prav uspešno umet-niško razstavo v Celju, pred prevratom pa se je mnogo let pečal s slinimi razstavami v Bukarešti. Prireditelj ima torej dovolj skušnje in rutine, strokovna žirija naših umetnikov pa nam je s svojo izbiro razstav-nih del porok, da bomo videli le najboljše.

Razstava bo otvorena v nedeljo 10. t. m. ob 11. dopoldne v prostorni in svetli telo-vadnici nove osnovnošolske palače na Sei-dlovi cesti. Pomen take razstave za dolenjsko stolico je podčrtal sam njen župan, dr. Jo-sip Režak, velik ljubitelj in podpornik slo-venske umetnosti. Prevzel je pokroviteljstvo nad razstavo, ki bo odprta ves naslednji te-den. Zastopani bodo vsi sodobni naši umet-niki, kot Jakopič, Vesel, Gaspari, Vavpotič, Jakac, Šantel, Smrekar, Klemenčič, Inkio-stri, Cuderman, Pavlovec, Zupan, Šlapernik, Zupanec — Sodnik in še mnogi drugi. Tudi kiparji Dolinar, Tine Kos in Gorše. Dvajset umetnikov z 80 deli.

Naj ne bo Novomeščana in okoličana, ki bi se ne poslužili izredne prilike ter se oko-ristil in poučil o visoki stopnji slovenske umetnosti.

Be nekaj dni in štateleje „Slovenskega Naroda“ pre-
senetimo z novim romanom

„Prokletstvo ljubezni“

Ki ga bo čitale stare in mlade še z večjim zanimanjem
kakor roman „PUSTOLOVKE“

Dnevne vesti

— Odlikovanje češkoslovaških častnikov. V četrtki je izročil načelnik našega generalnega štaba general Milovanović v Pragi odlikovanja češkoslovaškim častnikom in eiser podčelniku generalnega štaba divizijskemu generalu L. Prochazu red Belega Orla II. stopnje, generalu dr. J. Eisenbergerju red sv. Save II. stopnje, polkovniku Badluri, poveljniku 48. pešpolka „Jugoslavija“, polkovniku Vojanu in polkovniku generalnega štaba Kajdoši, podpolkovniku generalnega štaba Kajdoši, podpolkovniku Milotu, Huku in Oberthoru, majorju generalnega štaba Paponški, majorju Hoški, štabnim kapitanoma Pavla in Krčici, kapitanoma Navratilu in Chytilu ter nadporočniku Mikulku rede Belega Orla, Jugoslovenske krone in sv. Save. Svečanost odlikovanja so prisostvovali poleg jugoslovenskih častnikov tudi generalni inspektor češkoslovaške armade general Podhajsky, načelnik generalnega štaba general Syrový in več drugih dostojanstvenikov.

— Češkoslovaško odlikovanje. Predsednik Masaryk je odlikoval z redom Belega Orla IV. stopnje za vojaške zasluge letalskega majorja iz Beograda Dragutina Gvozdenovića.

— Odmev nastopa naših vojakov v Pragi. Minister češkoslovaške narodne odbrane dr. Viškovsky je poslal našemu v rumunskem vojnemu ministru sledečo brzojavko: »Vaša ekscelencija! Ob navzočnosti predsednika Češkoslovaške republike je Vaša dična armada danes doprinesla sijajne dokaze svoje izvežbanosti. Ne morem najti besed, da bi izrazil navdušenje gospoda predsednika, češkoslovaške armade in 200.000 gledalcev nad nastopom Vaše vojske in da bi vam izrazil iskreno zahvalo za udeležbo pri pobratimstvu jugoslovenske in rumunske armade na današnji vojaški dan v okviru IX. vsesokolskega zletja.«

— Napredovanja. Napredovali so iz VI. v V. skupino Arko Adolf, ravnatelj jetnišnice v Ljubljani in Hohnjec, ravnatelj jetnišnice v Mariboru; iz VIII. v VII. skupino višji pisar niški oficijali Juh Avgust, Budnar Ivan, pri deželnem sodišču v Ljubljani, dalje Polotnik Mijo v Gornji Radgoni, Maček Miha v Rogatecu, Lašič Josip v Ormožu, Mastnak Avgust v Konjicah in Novljan Anton v Novem mestu, ter pisarniški oficijal Bernobič Ivan v Mariboru.

— Naše delegacije na grobu češkoslovaškega neznanega vojaka. V torek je prišla na staromestni magistrat v Pragi delegacija mesta Ljubljane, obstoječa iz župana dr. D. Puca ter občinskih svetovalcev Ivana Tavčarja in ing. Ladislava Beveca, da položijo na grob neznanega vojaka krasen venec. Venec so položili tudi minister Kraljevič v ime naše vlade, senator Ivan Hribar v ime naše senata, dr. Jirkovič in L. Gaj pa v ime naše narodne skupščine.

DANZING
na vrtu hotela »TIVOLI«
vsak večer

— Prva slovenska gradbena inženjerka. Dne 7. t. m. je na ljubljanski univerzi (tehniški) diplomirala prva gradbena inženjerka, gđ. Sonja Lapajne, hči zdravstvenega svetnika dr. Žilka Lapajnet. Študiju se je posvetila z največjo resnostjo in v njej je bila vseskozi odlična študentka. Mladi inženjerki iskreno čestitamo!

— Povratek naših avtomobilistov iz Češkoslovaške. Naši avtomobilisti, ki so se bili odzvali povabilu češkoslovaškega Avtokluba, so posetili poleg Prage še druga večja češkoslovaška mesta. V ponedeljek so bili svečano sprejeti v Pragi, potem so bili v avdijenci pri predsedniku Masaryku, posetili so primatorja dr. Baxo, položili venec na grob neznanega vojaka ter, si ogledali vsesokolski zlet in prazne znamenitosti. V četrtek so se naši avtomobilisti po prisrčnem slovesu od češkoslovaških avtomobilistov odpeljali preko Pardubic k ogledu znamenitih podzemnih jam, proti večeru so pa prispeili v Brno. Včeraj so posetili še Bratislavo, popoldne so se pa odpeljali preko Dunaja nazaj v domovino. Bili so navdušeni nad prisrčnim sprejemom povsod, kjer so se ustavili in lepote češkoslovaške so jih očarale.

— Iz odvetniške službe. V imenik advokatske komore v Ljubljani je bil vpisan dr. Ignacij Rutar s sedežem na Vrhniki.

— Razpust društev. Gospodarsko bratno društvo pri Sv. Urbanu nad Ptujem in Slovensko bratno društvo »Lipa« pri Sv. Bolfenku pri Središču sta razpuščeni, ker nimata pogojev za pravni obstoj.

— Iz zdravniške službe. Iz imenika zdravniške zbornice za dravsko banovino je izbrisan zdravnik-volonter dr. Avgust Rutar, ki se je preselil iz Ljubljane v savsko banovino.

— Poštni kongres. Uprava združenja poštnih, telegrafskih in telefonskih uslužbencev kraljevine Jugoslavije je sklicala na 12. in 13. t. m. kongres, ki se bo vršil v Poštnem domu v Beogradu. Za udeležence kongresa je dovoljena četrtinska vožnja. Dravska banovina je imela biti prvotno število zastopana, a iz ozirov na društveno blagajno se je število delegatov zadnje dni močno skrajšalo. O kongresu samem bomo še poročali.

— Delomirneži in izkoriščevalci občinskih podpor. Za delomirneže in izkoriščevalce občinskih podpor so proglašeni po odredbi banke uprave Emeršič Ludvik in Matija Topolovec iz Skorinjskega, srez Ptuj, Franc Klavžer, pristojen v občini Zdolet, Rok Verk, pristojen v občini Sv. Peter na Medvedovem selu, Rudolf Stefančič pristojen v občini St. Jernej, Rudolf Tevžič (v. d. T. Tevžič, Tenčič, Tevšič) in Pavla Tevžič, pristojna v občini Gomilsko, Karel Nemec, pristojen v občini Turnišče Ivan Pesjak pristojen v občini Ovišče, Ivan Seifried, pristojen v občini Lobjnica, Karel Umek, pristojen v občini Pišce, Rudolf Kokošinec, pristojen v občini Vitanje, Alojzij Malec, pristojen v občini Ribnica na Pohorju, Filip Murgej, pristojen v občini Mozelj, Iv. Kokolj, pristojen v občini Stanetinci, Franc Stefančič, pristojen v občini Božakovo, Karol Kurent z ženo Kato, pristojna v občini St. Janž, Jožef Čeme, pristojen v občini Dupljiče, Ivan Lipnik, pristojen v občini Brestovec, Avgust Kregar, pristojen v Ljubljani, Viktor Sterniša, pristojen v občini Radče, Karol Napotnik, Alojzij Reven, r. r. Gostenčnik Ana Kraigher in Angela Zolakar, vsi pristojni v občini Guštanj. — Posestnik na Velikih Poljanah št. 11 (srez Kočevje) g. Anton Pirnat nas naproša ugotoviti, da za delomirneže in izkoriščevalce proglašeni Anton Pirnat z Velikih Poljan ni identičen z njim.

— Poroka. Danes popoldne se poročita na Brezjah g. Jaki Križaj in gđ. Erna Pepelnakova oba iz Ljubljane. Bilo srečno!

— Stanje brezposelnosti v dravski banovini je po podatkih Borze dela neizpremenjeno. V Ljubljani je bilo brez zaslужke prejšnji teden 1147 moških in 1017 žensk, danes pa 1204 moški in 1014 žensk. V Mariboru nima dela 968 moških in 206 žensk, v Celju 823 moških in 148 žensk, v Murski Soboti pa 344 moških in 7 žensk.

— Ekskurzivski odsek JUJU odpoveduje na željo prijaviteljev zaradi nestalnega vremena za jutri napovedani izlet med Podgorce, v Kranj in Skofjo Loko.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banoske uprave dravske banovine« št. 54 z dne 9. t. m. objavlja pravilnik o postopanju pri ustanavljanju združenj trgovcev in obrtnikov, zatvoritev in združenj srednjih šol, razširitev stvarne pristojnosti sreskih izpostav v Skofji Loki, zaključnice za nakup pšenice, naredbi o izdajanju pooblastil za vinotoče in 10 objav banoske uprave o pobiranju občinske trošarine in letu 1932.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 8. do 14. junija je bilo v dravski banovini 9 primerov tifuznih bolezni, 57 škrlatinke (umrl 1) 496 ošpic, 34 dušiljivega kašlja, 76 davice (umrli 4), 27 šena, 46 hripe, 4 krčevite odrenelosti, 2 otroške vročice, 2 nalezljive vnetja možganov in 1 otrpnenja tilnika.

— Gospodinja, glasilo Zveze gospodinj, prinaša v svoji 4. številki prav umesten in za naše gospodinjne poučen članek o

Pred programom PLES, po 9. velik pester program inozemskih artistov

disciplini in velikem, malem in najmanjšem. Dalje sledi članek: Času primerne počitnice. O poklicnih boleznih naših gospodinj (izpod peresa dr. primarija Minapa), — dela v okvirnem in zelenjadnem vrtu v juliju. — V rubriki »Gospodinjstvo« se gospodinje lahko pouče, kako vkuhati in konservirati sadje, sočivje in drugo zelenjavo. Ing. Slavko Zajec razpravlja o elektriki v gospodinjstvu. Enostavni, bogatejši ter vegetarijanski jedilniki bodo naše gospodinje vsekar zanimali; dobrodošli pa jim bodo tudi številni, letnemu času primerni recepti.

— Govodina po 4 Din. Ker morajo kmetje živino še vedno prodajati naravnost po smešnih cenah in ker se meso v Kostanjici še vedno prodaja zelo drago, sta sklenila mesarja Subanovič in Golobič prodajati od slej govodino po 4, tetelino pa po 6 Din.

— Hrišćanska zajednica mladih ljudi (Young Men's Christian Association) v Beogradu vabi visokoleto in srednjoleto mladino na taboranje in letovanje v Milne pod Dubrovnikom (od julija do avgusta). English conversation, Informacije daje H. Z. M. L. v Beogradu, Čika Ljubina ulica 19.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno in toplo vreme. Včeraj je bilo še po večini krajev naše države jasno in izredno vroče. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 38, v Splitu 33, v Sarajevu in Zagrebu 32, v Ljubljani 31, v Beogradu 30, v Mariboru 27, stopinj. Davi je kasal barometer v Ljubljani 767,6, temperatura je znašala 19 stopinj.

— Obup mlade sobarice. Včeraj si je hotela v Zagrebu končati življenje 25letna sobarica Alojzija Gromčič. Napila se je limona in si prerezala še žile na roki. Našli so jo vso okrvavljeno v gozdu in jo prepeljali v bolnico. Zdravniki imajo malo upanja, da bi ji rešili življenje. Kaj jo je pognalo v obup, ni znano.

— Nesreče in nesgode. Mijaka Borica, Sletnega sina urednika v Ljubljani, je včeraj popoldne pri sosedu neki mladenci po

nesreči s koso urezal v levo nogo. — Neka neizbrisana kolesarka je včeraj popoldne v Borovnici povzela 12letno hčerko posestnika v Borovnici Japelj Alojzijo. Otroci si je zlomil desno ključnico. — Zletni sinček progovnega čuvaja iz Gradca pri Litiji Stanko Murzidovski se je včeraj popoldne sukal okoli štedilnika. Prevnil je lonce z vrelo vodo in se oparil po glavi in roki.

Iz Ljubljane

— Iz Zanimiva adaptacija. V židovski ulici adaptira stavbo podjetje M. Zupan Kančevič. V prtiliču bodo trgovski lokali z večjim izložbami. Za vzidavo teh izložb je bilo treba izsekati velike odprtine, zidovje nad njimi, pa podrti. Toda podpirati hišo v tako tesni ulici ni tako enostavno, ker se promet ne sme ovirati. Zato so jo podpirali na poseben način. Ob nasprotni hiši, ob Prelogovi trgovini, so postavili tik ob zidu ograjdo, ki je podstavek za podpore; tako sloni pol hiše na lesenih stebrih, ki se opirajo na ograjdo visoko nad ulico, da ni nič oviran promet.

— Iz Oddaja stanovanja v Kresiji. Mestna občina ljubljanska odda s 1. 8. 1932 v najem štirisobno stanovanje v III. nadstropju meščanske imovine v Kresiji. Najemni pogoji kakor tudi višina najemnine se poizve med uradnimi urami v mestnem gospodarskem uradu soba št. 14. Ponudbe je vlagati do 15. t. m.

— Iz S cvetličami okrašena okna, balkone in terase imajo še naslednje hiše: v Kolodvorski ulici št. 8, 34 in 35, na Gospodarski cesti št. 4 in 5, na Dunajski cesti št. 35, v Ažbetovi ulici št. 28, na Kongresnem trgu št. 4, 5, 14, 15, 17 ter hiša na vogalu Kongresnega trga in Vegova ulice, v Rutarjevi ulici št. 1 in 9. Stranke kar tekmujejo, katera bo lepše okrasila svoja okna, kar moramo pohvalno omeniti.

— Iz Gradbeno gibanje je spričo zadnjih lepših dni na vseh stavbiščih uspešno napredovalo. Na vogalu Svetve in Ažbetove ulice je v delu gradnja enonadstropne večje vile, ki si jo postavi krznar Filip Bizjak. Temeljno zidovje bo iz betona in klesanega apnenca. Zidarska dela vodi stavbno podjetje Franc Marinič iz Viča. — Ob Celovski cesti v bližini mestne meje ima domala napravljeno svojo visokoprtilično domačjo zasebni uslužbenec Javorščak. Stanovanje bo v visokem prtiliču in pa pod streho. Zidanje dovršuje zidarski mojster Edvard Černič iz Dravlj. — Nekoliko bliže mesta in tudi na levi strani rečne ceste je bila v enem mesecu sezidana in pokrita enonadstropna Slovnikova hiša. Z delom je šlo tako urno od rok, ker je bilo pri gradnji zaposlenih večje število delavcev. Zidarska dela je prevzel inž. Josip Dedek. — Na desni strani Celovške ceste tostran remize si je omislil svoj dom Edmund Sila, železniški uslužbenec iz Maribora. Hiša bo v enem mesecu porabna. Gradnja Silove enonadstropne domačije ima v rokah zidarski mojster Edvard Černič iz Dravlj. — Silov bližnji sosed bo zasebni uradnik Čotar. Njegov dom so ta teden pokrivali. Stanovanje bodo v visokem prtiliču, prvem nadstropju in pod streho. Čotarju je delalo stavbno podjetje Viktor Znidaršič. Vodo-vod je napeljan v obvede hiše, elektrika bo pa tudi že v bližnjih dneh posvetila.

— Iz Kanalizacijska dela. Ko je bila Dunajska cesta kanalizirana do Topniške ulice, so pričeli s kopanjem globoke jarka pri Pokopališki cesti, odkoder bo izpeljan kanal v Smetovo ulico. Ob Dunajski cesti od artiljerijske vojašnice naprej je zraslo zadnja leta lepo število modernih hiš in vil, ki nimajo še hišnih kanalizacij. Kanaliziranje Dunajske ceste naj bi se bilo zato potegnulo vsaj do mestne meje.

— Iz Izporemba posesti. Dr. Milan Dular, velesejnski ravatelj, je prodal trinadstropno svojo hišo v Dvořakovi ulici odvetniški zbornici v Ljubljani.

— Iz Plinsko omrežje se vedno bolj širi. Zdaj je v delu kanaliziranje Levčeve ulice, ki drži s Ceste v Rožno dolino na Večno pot, to je od mestne mitnice do Kollmanovega gradiča.

— Iz Obnova hiš. Na Sv. Petra cesti je dobila lepo zunanje lice dvonadstropna hi-

ATRAKCIJA!
Posebna senzacija. Svetovna »Trupa Orlova«. — Pivo vrček 6 Din. Izbor na vina liter po Din 15, 20 itd.

ša št. 19, ki je last ge. Frančiške Kastlove. Ob enonadstropni Rohrmannovi hiši št. 26 na rečni cesti so postavili te dni zidar-ski oder, da bodo njeno pročelje popravili in obnovili. Renoviranje hiše vodi mestni stavbnik Miroslav Zupan. Rohrmannova enonadstropna hiša št. 28 je vzdignjena v dvonadstropno poslopje, ki je tudi lčno prebeleno.

— Iz Početniški tečaj za dijake in dijakinje srednjih šol, ki imajo popravne izpite, se odprli 16. julija. Poučevali bodo profesorji posameznih strokov po 2 uri dnevno za predmet. Tečaj bo trajal do 24. avgusta. Prijave se sprejemajo samo do 15. julija. Natančnejše podatke daje in prijave sprejema iz prijaznosti šolski sluga g. Janko Bombač II. dr. realne gimnazije na Poljanski cesti v Ljubljani gimnazije od 8. do 10. ure v šolskem poslopiju.

— Iz Vsak delavnik in nedeljo zvečer predvajanje Radio - koncerta, kakor tudi predvajanje na gramofonskem ojačevalcu z izbranimi ploščami pri »Tičku na gričku«.

— Iz »Ljubljanski Sokol« naznanja svojemu članstvu tužno vest, da je preminul njega dolgoletni član, brat Karl Potokar. Dolžnost nas veže, da spremimo blagopokojnika na poslednji pot; v čim večjem številu. Zbirališče članstva v soboto ob pol 6. uri popoldne pred hišo žalosni, Karlovska cesta št. 15. Oblika civilna s znakom. Pokojniku bodi ohranjen časten spomin. — Odbor.

— Iz Pevsko društvo »Savac« v Ljubljani priredi jutri vrtno veselico v Sokolskem domu v Štepanji vasi s bogatim sporedom, ki bo v primeru slabega vremena v dvorani. Začetek bo ob 16. K obliki sedeščih vabi odbor.

JUTRI OB 15. VSI NA SOKOLSKI NASTOP NA LAVRICI

— Iz Dobrovoljci! Dela se na to, da bo podaljšani vsi za vlaganje prošnji dobrovoljci. Vsi oni, ki se niste vložili prošnje, enako tudi svoji padli ali umrli dobrovoljci, če so ti bili vzdrževalci družin, naj se takoj javijo sreski organizaciji, da ji ta pošlje potrebne tiskovine. Oni dobrovoljci, ki so prošnjo že vložili, a do danes uverjenja niso prejeli, naj pošljejo svoj natančen naslov, navedejo naj obenem svoje rojstne podatke: kraj — vas — občina, leto ter očetovo ime. Tisti, ki niste še člani organizacije, ne odlašajte s svojim pristopom, čim več nas bo, tem večji bodo naši uspehi. Tovariše dodeljene z zemljo v Rakitcanu, vabi odbor na setanek dne 9. t. m. ob 20. v spodnjih prostorih hotela Mikli. Važno in nujno! — Odbor.

— Iz Javna prodaja blaga. Glavna carinarnica v Ljubljani bo imela 13. t. m. ob 9. v carinskih skladiščih A, B in D javno prodajo raznega blaga, ki mu je potekel rok ležanja.

Dr. Drago Schweiger ne ordinira do 1. avgusta

— Iz Velikansko parado za pivo so v Newyorku priredili prijatelji hladne pijače in stotisoč piva željnih je korakalo v nepreglednem sprevodu za svojim popularnim županom Walckerjem. Ze sam pogled na piva željno množico človeka pohabi v tej pasji vročini, drugi pa zopet trdi, da jim je ta pogled v kino Maticu zbudil nepremagljivo željo, da so iz kina kar dirjali k penecemu se vrčku. Seveda bi bili iz kina ušli že prej, a niti žgoča žejna jih ni mogla odtrgati od tako zabavnega filma kot je »Gospodična, napaden spoj!« Videli in občudovali smo ga sicer že, ali človek se še vedno rad nasmeje zadržem podjetnega komornega pevca Werta (Jose Wadorn) in zopet rad postane malo sentimentalen ob zaljubljeni telefonisti Ingi, ki jo ljubko igra krasna Magola Schneider in njenem direktorju in fantu — slavem Johannesu Riemannu. Debeluhar Jakob Tiedke je sijalen kot dobrodušni in ljubeznivi Sperling, in tu tudi idealno modelirane nožice temperamentnih plesalk niso od muh. In po predstavah boste poživljali okroglo slagerje pri pivu, ki ga vam prav za prav plača kino Matica, saj vam vendar tako imenitne filme kaže za znižano vstopnino!

— Iz Promenadni koncert priredi jutri 10. t. m. godba Nar. žel. društva »Slog« v Zvezdi, pod vodstvom kapelnika g. H. Svetla. Začetek koncerta ob 11. uri.

— Iz Kavarna Viadukt danes koncert. Odprto do 4. zjutraj.

— Iz Dunajsko pranje, svetlolikanje Šimenc, Kolodvorska ulica 8.

VELIKO TOMBOLO
priredi v nedeljo 10. t. m. na Kongresnem trgu ob 3. uri popoldne Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški. — Dobitki: 1. kompletna spalnica, 2. kuhinjska oprema, 3. moško kolo, 4. otomana, 5. vreča moke 00g, ter nad 250 drugih dobтков.

— Iz Umrlj so v Ljubljani od 1. do 7. tm. Sajovic Jakob, 70 let, sluga dr. žel. v pok., Vidovdanska c. 9; Platner Franc, 78 let, posestnik Ižanska c. 11; Tavčar Ivan, 62 let, modelni slikar in posestnik, Reber 15; Presel Marija, roj. Jevnikar, 93 let, Sv. Petra c. 61; Merčun Leopold 46 let, trgov. kroj. pomočnik Emonska c. 11-pr.; Hudorovič Anton 17 let, cigan, Emonska cesta; Ilerski Ignacij, 73 let, višji poštni osebni v p. Levstikova ul. 19-I.; Golobič Matija, 59 let, uslužbenec tobacne tovarne Bolgarska ulica 26-I.; Potokar Karol, 61 let, poslovođa, Karlovska c. 15; Sterle Marija, bivša služkinja, 81 let, Japljeva ul. 2; Zajc Neža, 73 let, žena starinarja Stari trg 16. — V ljubljanski bolnici umrli: Jasenc Franc, 68 let, delavec, Rimska c. 19; Pavlič Ivan, 41 let, delavec, nestalo bivališče; Upeš Zora, 3 leta, hči prog. delavca, Boh. Bela 43; Burger Nazarij, 31 let, inženjer, Kranj 135; Zupanc Ivana, 55 let, žena uradnika, Vevče 78; Nedop Pavel, 54 let, sluga, Maribor, Tenbachova ul. 18; Maselj Peter, 1 dan, sin delavca, Lukovica 31; Slabjanja Marija, 60 minut, hči delavca, Dev. Mar. v Polju 71; Stibenik Marija, 4 dni, hči paznika mestne klavnice, Mirka 17; Janež Josip, 26 let, kurjač-strojnik, Vošnjakova ul. 18; Žizek Anton, 38 let, zidar, Maribor, Gregorčičeva ul. 6; Belčič Anton, 62 let, dinar, Polje 19 pri Vodich; Potokar Vincenc, 1 in pol leta, sin progovnega delavca, Repče 3; Žitnik Helena, roj. Kraljič, 74 let, užitarica, Črna vas 7; Medved Janko, 34 let, šofer, Prapreče 19 pri Žužemberku.

— Iz Majhen karambol. Ob 10.30 sta se znašla nenadoma pod tramvajem pred bifejem Rio v Selenburgovi ulici dva dečka, eden, ki je vodil kolo in njegov sopotnik. Privzila sta iz Knaflijeve ulice, na razcepu tramvajске proge se pa nista mogla spretno izogniti tramvaju, ki je pripeljal od pošte, ker je stal v bližini premogarski voz. Tramvaj je butnil v kolesarja in večji fant je izkupil bunko na čelu tako, da si ni upal z njo domov, manjši se je pa ujel za tramvajsko ščitno mrežo in obvisel na nji kot maček ter je ostal popolnoma nepoškodovan. Hujše nesreče ni bilo, čeprav so nekateri govorili, da je fant hudo ranjen.

Iz Celja

— c Baletni večer ljubljanskih gostov. Člana baletnega zbora ljubljanskega Narodnega gledališča g. Peter Golovin in gđ. Wally Smerkolova bosta priredila v sredo 13. t. m. ob pol 21. v celjskem Mestnem gledališču svoj baletni večer z naslednjim sporedom: 1. Pavčič: Slovenske lutke, duet; 2. Albentz: Španski berač, g. Golovin; 3. Barham: Ogrski ples v. gđ. Smerkol; 4. Rubinstein: Orijentalna fantazija, duet; 5.

Bizet: Apaški ples, duet; 6. Lehar: Siamski dvojkla, gđ. Smerkol; 7. Delibes: Indijski ples, g. Golovin, 8. Šivic: Foxtro, duet. Vstopnice po dramskih cenah so naprodaj v prodajalni v knjigarni Gorčar na Kralja Petra cesti.

— c Akrobati na stolpu Celjskega doma. Podjetje g. Franca Dolžana obnavlja s svojimi delavci na steni strehi okroglega stolpa Celjskega doma emajlirane ploščice in vse pločevinaste dele. Celjani, kakor tudi številni tujci, ves dan občudujejo drzne plezalce pri njihovem smrtno nevarnem opravilu, ki pač zahteva močne živce in trezno pamet.

RIO SLADOLED
izbranih arom v že znani najboljši izdelavi. Vedno sveža sladka smetana
RIO ANANAS BOVLA
Avtomatični buffet, Selenburgova 4.
Telefon 28—63.

Iz Novega mesta

— Sadovi izleta fotoamaterjev se že kažejo. Iz Zagreba nam poročajo, da so se izmed udeležnikov nedeljskega izleta v »dolino gradov« že zbrale gotove skupine, ki pohite s svojimi prijatelji in znanci še enkrat v divne kraje med Gorjance in gorice, kjer je nepozabno lepo.

— Ugotovitev. Ugotavljamo, da učitelj g. Viktor Pirnat ni pisal članka »Glasbo na življenje v Novem mestu«, ki je bil objavljen v »Slov. Narod« št. 1432 z dne 26. junija, in da z njim sploh ni v nobeni zvezi. — Uredništvo.

Še drugi nebotičnik

Ljubljana, 9. julija.
Da ne bo nesporazuma, moramo k sobotnemu članku o stanovanjski hiši pokojniškega zaklada banovinske hranilnice med Gregorčičevo in Igriško ulico v Gradšču še pristaviti in podčrtati, da se arhitekt inž. Herman Hus pri snovanju fasade seveda ni prav nič oziral na osladni dekor dosedanje hiše, ker je povsem neorganiziran in davno prejel. Za prikladek nove stavbe je bila merodajna do gotove meje le grupacija stavbnih gmot obstoječe hiše, da se novo poslopje strne z njo v kolikor mogoče harmonično celoto, ne da bi bile pri tem posnete oblike stare stavbe. Poudarjali smo že, kako izredno se je ta težnja priključila projektantu inž. Hermanu Husu posrečilo.

Težavna je bila le rešitev tlorisa, ker je stavbišče razmeroma majhno, zelo nenakomerno oblikovano in ima štiri odprte ogale. Nemški arhitekti, ki so pred prevratom izdelali tudi za to stavbišče že stavbni načrt, so zmogli v vsakem nadstropju le po tri zelo neracionalno razvrščena stanovanja, današnja stavba ima pa po načrtu inž. Hermana Husa do skrajnosti izrabljen tloris, tako da je v vsaki etaži kar po pet komfornih stanovanj.

Na prvotnem nerealiziranem načrtu inž. H. Husa je bilo pročelje okrašeno s kipi, vendar jih je bilo v Gregorčičevi ulici le šest, ne pa cel tucat, kakor smo pisali, pač na toliko na fasadi v Igriški ulici. S tem dekorjem je arhitekt hvalevredno hotel dati banovinski hranilnici, ki je podpiranje umetnosti njena tradicija, priliko za udeleževanje naših kiparjev, ki jih nebeski oči, kar se tiče naročil, ni pogledal skozi preveč veliko okno. Težki časi so pa onemogočili ta lepi načrt in prisilili hranilnico, da je naročila le en velik kip. Jasno je, da fasada, ki je bila komponirana s figurinami dekorjem, brez njega ne bi bila popolna in lepa, ker bi bila le okrnjena celota, torzo, obraz z odbitimi nosom. Zato je projektant napravil popolnoma nov načrt za drugačno fasado, ki jo je pa srečno in smoteno poživljal z mnogimi balkoni, kakor bo stavba tudi dograjena.

Prav posebno pa moramo še poudariti, da pri zasnovi ni niti najmanj inspiriral projektanta in je »drugi nebotičnik« v celotni zasnovi povsem duševno delo arhitekta inž. Hermana Husa, ki je s tem svojim tako estetsko kot praktično uspešnim delom prav učinkovito pomagal dolgo vrsto svojih velikih stavb, ki med njimi omenjamo le Parkhotel na Bledu, hotel Stara pošta v Kranju in mladinski dom na Kodeljevem. Z mladinskimi domovi se naš odlični umetnik bavi še prav posebno, da je zaslovel tudi v inozemstvu in mu je bila brez razpisa natečaja oddana tudi ogromna stavba mladinskega doma v Bratislavi, ki se po njegovih načrtih tudi gradi in bo dolga polnih 200 m ter 80 m široka. K častnemu naročilu v inozemstvu se mlademu umetniku tudi naše iskrene čestitke!

ŠE DANES OB 4. 7¼ IN 9¼
IN JUTRI OB 3. 5. 7¼ IN 9¼!

sijajna, smehopolna opereta

Gospodična napaden spoj!

Krasna idealna ljubavna vsebina, petje, slagerji, življenje v baru z lepimi plesalkami, humor in smeh!

**Magda Schneider
Trude Berliner
Johannes Riemann
Jakob Tiedtke**

Nov »Paramountov« zvočni tehnik

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Predprodaja vstopnic v nedeljo od 11. do 12. ure in od 2. ure dalje!

Lepe in zdrave so šmarješke toplice

Zelo mnogo je napravil sedanji lastnik g. dr. Viktor Gregorič za povzdigo toplice

Južljana, 9. julija.
Gorenjska se diči z jezeli, Dolenjska pa s toplicami. Najbolj znane so pač Dolenjske toplice, do katerih vodi železnica s končno postajo Straža. Nekako enako daleč od Novega mesta leže v nasprotni smeri šmarješke toplice. Doli pod Kostanjevico so priproste, a zdravilne toplice v Bušeti vasi. In ta podzemna topla črta se vleče pod Savo onkraj Zidanega mostu do Rimskih toplic, Laškega in Dobrne, pa doli pod Brezicami preko Čateža in Krapine v Rogaske Slatine in dalje. Onstran Save so še celo na toplih vrelcih bogati kraji. In ti so tudi že znani bolj od skritih kotičkov srednjedolenjskih gričev. Zato pa se naspitimo med nje!
Redna avtobusna proga Novo mesto—

seno kopališče. To je obstajalo dotlej, da je toplice kupil bivši častnik Zajec, sedaj menih v pleterski kartuziji. Sedel je spodaj dvoje kopališč, gorenje pa malo uredlj. Dostojno in vredno lice so dobile šmarješke toplice šele pod sedanjim lastnikom. Največja je Aleksandrova kopel s dvema bazenom, mnogimi kabinami in zgoraj s tujskimi sobami. Onstran ličnega belega trga, ki ga diči monumentalni vodnjak z izvrstno pitno vodo in ga razsvetljuje močna obločina, je manjša Petrova kopel s enim samim velikim bazenom. Vsi bazeni so naravnost nad izviri. Toplina vode se giblje med 26° in 27° R. Voda je bogata na ogljikovi kislini in še na radio-emanaciji ter je posebno priporočljiva za ženske bolezni, poapnenje žil, močni

Šmarješke toplice: Aleksandrova in Petrova kopel

Krško vodi mimo šmarjeških toplic. Peš so dosegljive iz dolenjske metropole v dobrih dveh urah. Pa čemu bi se mučili v poletni vročini. Vsako nedeljo vzdržuje tudi lastnik redno progo v svoje toplice, avtobusni vozi pa na mestnem trgu na izbiro.
Vožnja v podnožju pisane Trške gorice in mrkega Starega gradu, pa ob nepozabnem Otočcu in med valovitim šitnim poljem nasproti Struge, je pravi užitek. Spodaj prvovrstne gostilne: Hasi, Zorko, Idilično, prijetno!

Pa se od Zorka dalje svet nekam zožuje, cesta se rine bliže potočka, travnik je zamočvirjen, na obeh straneh hosta. Že po nekaj minutah se pokrajina spet razklene, ob križišču zavije cesta na levo, zdrkne čez most in obstane pred topliško gostilno. Šmarješke toplice!

Skoro jih ni prej videti, dokler ni človek sredi njih. Pač. Na griču ljubka vila »Miri gaj« in doli ob potočku lepo moderno poslopje, ki muči zgoraj letoviščarjem stanovanja, v svojih spodnjih prostorih pa oskrbuje toplice z električnim tokom in okoliške vasi z moko. Milin, elektrarna in kopališka dependanca obenem. Imenitno!
Praktičen človek je sedanji lastnik toplic dr. Viktor Gregorič, novomeški sreski sanitetni referent. Prej zapuščeno, zamenjano dolnico je z ogromnimi žrtvami spremenil v nad vse prijetno bivališče in priljubljeno kopališče, ki si je v zadnjih letih pridobilo tako velik sloves, da je v glavni seziji vedno premalo prostora za številne prigašence. Mnogo, neverjetno veliko se je v zadnjih letih tu storilo, ne bo pa zdravilna kotlina popolna, dokler ne dobi še velikega modernega hotela, ki ga ima lastnik tudi že v projektu. Da bi se le časi zboljšali!

Veliko, od gozdov obrobjeno kotlino je pred davnimi časi napolnjevalo jezero, ki si je kasneje izjedlo iztok proti severovzhodu in v močvirni dolini so žuboreli na dan le še topli vrelci, ki so lajšali bolečine najbrž že Keltem in Rimljanom in kasneje beteznim okoličanom, katerim so bili zdravilni učinki toplice vedno prav dobro znani. In to kmetom in gospodim.
Bliznji gradovi Striek, Stari grad, Otočec, Kozjak, Modruše, Kleveč, Zbure, Čretež, Šuta in drugi so imeli višek užitka ob kopanju v toplih vrelcih Jezerske kotline. Pa čeprav so se v tistih časih kaj neradi kopali!

In vendar se lastniki: Strieški gospodje in kasneje Starograjani sami niso dosti brigali za zdravilne kopeli in so jih najraje oddajali v najem.

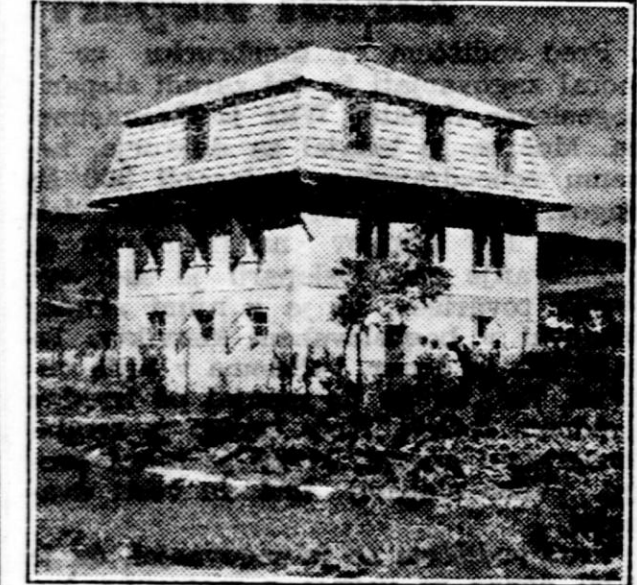
Znano je, da je imel leta 1790 neki Špek ograjen spodnji topli vrelci z vejami in ob njem leseno kolibo za slačenje. Prostor v »kopeli« je bilo pač toliko, da se je človek malo potaljal v topli luži. V drugi polovici prejšnjega stoletja so starograjski grofje Margheriti ograjili spodnji in gorenji tvirke na Draškovekem travniku, streljaj pod Strieškimi razvalinami, zgradili doli ob gozdnem robu hišico za najemnika, kasneje pa preprosto le-

krvni tlak, razdražene živce, glavobol in revmatizem ter osobito pri komplikaciji s srčno hibo.

Poleg Aleksandrove kopeli stoji kopališka restavracija, ki razpolaga poleti z radijem in s stalno zdravniško oskrbo. Leden paviljon je sprejemnica kopališkega zdravnika.

Nad restavracijo obširen izravnani prostor z zbiralnico kopališkega vodovoda in s prelepim razgledom na vso Jezersko kotlino in dalje do cerkvice sv. Lenarta na Mevcu, kjer raste najboljšje vino bliznje in daljnje okolice. Sprehodi tja preko travnikov in gozdov mimo prijaznih kmečkih domov so nepozabni.

Jezerska dolina je razvodena s številnimi prekopmi. Od Petrove kopeli gori se pade v dveh ribnikih požrešne ščuke za leni-

Dependanca toplice (spodaj elektrarna in milin)

mi karpi, vitki topoli in košati hrasti se ogledujejo v njuni zrcalni gladini, pisani travniki zvišuje njuno lepoto.

Na gorenjem koncu kotline zadnja kopel, Marijina, najtoplejša in najprijetnejša. Odprt bazen, 27° R. Veliko prostora za plavanje. V posebnem oddelku se staviijo tudi pijavke. To ljubijo kmetje in celo žumberčanke si pribajajo puščat kri. Ob takih prilikah je tam voda rdeča kot Kulpa v turški vojni.

Ta kopel je v nasprotju s prvima dvema lesena, stara komaj par let. Dobila je iz kdove kakega razloga ime »Amerika« in po tem jo pozna vsak posetnik šmarjeških toplic.

Ta tam naokoli se zibljejo kot bi bila iz gumija. V skalni votlini poleg »Amerike« lična lurska votlina. Iz nje priteka hladna in izborna pitna voda. Malo dalje priteka presihajoč studenec. Zanimiv pojav. Vse to je že naredil in uredil sedanji lastnik toplic.

Torej naravnih lepot dovolj in še vse polno prirodnih in zgodovinskih znamenitosti naokrog.

Vso kotlino preprežajo bela pcta in svetle stezice, za odmor skrbje številne

klopce, za hlad bujni gozdovi vsenakrog, za želodec domača in bližnja postaja z grozdniim znamenjem nad vrati, za duha pa krasni sprehodi po slikoviti in prezanimivi okolici.

In nikakor ni nad eno uro pešhoje: ne na vodni grad Otočec in ne do Struge, ne do Hasla in ne do Zorka, ne do Karlovske v šmarjeti in ne na Mevcu v gostoljubne hrame, ne v svetovnoznane kleti

klevenske graščine in ne v Stari grad preko grebena, najbližje pa je do divjih razvalin gradu Strleka v ozkem podaljšku kotline skoro tik za »Ameriko«.

Lep je oni tih kotiček dolenjske zemlje in kdor ga je videl in kdor je okusil mehko šmarjeških kopeli, zahrepeni po njih in ob času dopusta in počitnic ga vleče tja kot ob kasni jeseni lastavice na solnčni jug.

Viktor Pirnat.

Vladimir Treščec pl. Branjski umrl

Pokojsnikove zasluge za slovensko gledališče — Stiki s Slovenijo

Ljubljana, 9. julija.

Iz Dubrovnika je dospela vest, da je v tamošnji bolnici umrl bivši zagrebški veliki župan in dolgoletni intendant zagrebskega gledališča dr. Vladimir Treščec-Branjski.

Današnjemu času neznano ime. Ali dne 12. marca 1914 sem pisal v Slovenskem listu strovanem Tedniku za njegovo petletno intendantovanje zagrebškemu gledališču. Njegovo ime je popularno tudi v Ljubljani. Saj je njegova zasluga, da imamo Slovenci tudi v sezoni 1913-14 operne in operetne predstave in da imamo še dalje slovensko dramo. Sramovati si se morali Slovenci, če bi imela bela Ljubljana nemške gledališke predstave, a bi sami ostali brez svojega gledališča. On pa nam je odstopil svojega člana, našega rojaka umeznika Ign. Borštnika, da igra in vodi dramske predstave v Ljubljani, in Treščec nam pošilja ves svoj operni in operetni ansambl, da nam prireja vzorne predstave. Se niklar ni imela nobena sezona slovenskega gledališča tako bogatega opernega repertoarja kakor letos po zaslugi Vladimira pl. Treščeca Branjskega.

Ko je Dramatično društvo zaradi nasilstea bivšega kranjskega deželnega odbora in bivše SLS moralo popolnoma prenehati s predstavami v deželnem gledališču, je prišel župan dr. Ivan Tavcar mene in g. Danila Šapljo v Zagreb z dvojno nalogo. Pridobiva naj intendantu Treščecu, da nam odstopi Borštnika za voditelja in glavnega igralca slovenske drame in da nam prireja po dvakrat na mesec po dve ali tri operne predstave s svojim opernim ansamblom. Treščec je takoj razumel nacio na nemožnost, ki pretili Ljubljani, ako bi poslej imeli le Nemci svoje gledališče, in ugodil je najini prošnji docela. Zagrebška opera s svojim orkestrom, zborom, solisti in tanišnim osebjem nam je torej prirejala v sezoni tik pred vojno izvrstne operne in tudi nekatere operetne predstave pod dirigentstvom opernega ravatelja Srečka Albinja Nikole Fullerja in Milana Sachsja, dramske predstave pa je vodil z ostanki ansambla slovenskih igralcev Ignacij Borštnik.

Zakaj razsula sta se bila ne le naš operni in operetni, nego tudi dramski ansambl. A najboljši naši operni in dramski člani so našli po zaslugi Treščevi takoj mesta v zagrebški ali osiješki operi in drami.

Treščec je vztrajno in v zvezi velikim zaprekan vzdrževal redno gostovanje svoje opere in operete v Ljubljani. Komu pa je moralo zaradi težko z vlaki vendarle prenehati vse. Niti Borštnik ni mogel več delati, in deželno gledališče se je izpremenilo v kino pod vodstvom Ivana Štefeta.

Kdo je bil pokojni Treščec Branjski? Narodil se je maja 1870 v Topuskem na Hrvaškem kot sin šefa bosenskega odseka za uk in bogoslužje, torej visokega vladnega uradnika. Tudi Vladimir je po dovršitvi pravnih ukov na Dunaju postal najprej vladni upravni uradnik v Bosni a leta 1907. prešel k deželni vladi za Hrvatsko in Slavonijo v Zagreb, kjer je naglo napredoval. L. 1909. je bil imenovan za intendantu kazališča in ostal do sredi l. 1917.

ko je bil imenovan za velikega župana zagrebške županije. Med vojno se je zlasti trudil za aprovizacijo Zagreba in županije Murskoga je rešil iz ječe. Tudi svojega dolgoletnega dramaturga pesnika Ivana pl. Vojniča je otel pogube.

Ali po ujedinenju je bil bivši najvišji činovnik seveda upokojen. Sele l. 1925. je bil reaktiviran in zopet veliki župan, a zaradi neke demonstracije dijaštva proti pol. St. Radiću se isto leto iznova upokojen. L. 1927. je bil ponovno imenovan za intendantu (upravnika) kazališča v Zagrebu, a vzdržal je zaradi bolehnosti le še par sezon. Iskal je zdravja na Bledu, še lani v Kranjski gori, v Rog. Slatini in ob morju. Zaman. Še letos v marcu sta mi z g. senatorjem Hribarjem pisala iz Dubrovnika razglednico. Zato me je njegova smrt začela kruto.

Treščec je bil po Stefanu Miletiću najboljši zagrebški intendant; obnovil je opuščeno opero in jo dvignil do najvišjega ravvoja. Njegova vodilna misel pa je bila, da zagrebško kazališče ne sme biti le zagrebško, nego mora biti obče jugoslovensko. Zato je prvi prirejal gostovanja svoje odlične opere po Hrvatski, Bosni in Dalmaciji, na Cetinju in v Beogradu in v Ljubljani. Ustanovil pa je tudi potujoče vzorno dramsko gledališče in prirejal z njim daljša gostovanja po vsi Hrvatski in Slavoniji in po Primorju.

V Zagrebu je uvedel najstrožji red in ostro disciplino, odstranil zanikernost in upornike, se zameril na vse strani, a številno predstav podvojil in znal izhajati vzlic bogatim opremam brez deficita. Posebno marljivim članom je naklanjal nagrade in jim izkazoval v dejanjih svoje priznanje. Gentleman, kavalir, vedno priučen in blag, a neizprosno strog proti lahkomišelnikom in lenuhom!

Mnogo let sva občevala osebno in pismeno. Poznal sem ga torej prav dobro. Navidezno ledeno hladen aristokrat, je bil v zaupni družbi nežna lirska duša. Saj je bil poet, ki je od l. 1886. objavil veliko število ftnih novel in psiholoških romanov v bosanski »Nadi«, »Vijencu«, »Prosvjetu«, »Domu i Svetuju«, »Savremeniku«, v »Hrvatski Matici«, »Životu« in »Društvo hrv. književnikov«. Mnogo je tudi prevajal iz francosine. Odgojen in živčev v aristokratskem in birokratskem okolju, je rad zajemal snovi svoji beletriji iz teh krogov in sikal, vzgledujoč se na Bourgeta, gosposke ljudi lastne družbe, pa parvenite in snobe in mušimanski svet, ki ga je poznal kakor malokdo.

Nepopolno je ljubil Slovenijo; Bled, Bohinj, Kranjska gora so mu bili nad vse dragi. In bil je cel mož, noblesen v vsem svojem mišljenju in delovanju, vzor objektivnega uradnika in intendantu najširšega duševnega obzorja in najfinjšega okusa. Poleg Miletića ostane Treščecovo ime zapisano z zlatimi črkami v zgodovini hrvatske in jugoslovanske gledališke umetnosti.

Fr. Govekar.

Čudna demonstracija

Ljubljana, 9. julija.

Vročina vpliva na ljudi na različne načine; nekateri so napol mrtvi poleti, drugi nastopijo zimsko spanje, nekateri pa tudi postanejo vročerkvni kot Španci. In priznati je treba, da si je v takšni vročini težko ohladiti kri. Skoda, da ni več v modi prelepa navada, da bi nam konjedeči puščali kri. Sicer si pa ljudje znajo pomagati sami.

Tako si je tudi večeraj neki fanté, ko je bila najhujša vročina. Posebno njemu se je zdelo peklensko vroče, saj mu je kri kar kipeła. Bajne mu je nagajalo srce, srčnih bolečin je pa bila seveda mati deklica nemila. Toda fant zaradi tega ni silil v ljubljano. Stopil je pred dekleta ter ji v nekakšnem slavnostnem govoru razodel svojo velikansko ljubezen, ki se je stopnjevala čedalje bolj od trenutka do trenutka; fant je stiskal pesti, rotnel kot Elija ter kazal zobe. Začel je tudi sukati pesti in rad bi dokazal dekletu, da je večji tudi v bunkanju.

bolj med dvema sovražnikoma, ki mi ju je bila usoda določila za roditelja. Podzavedno sem poskusil ohraniti v spominu trde besede in strašne psovke, ki jih niti razumel nisem.

Je zblizalo moja roditelja hipno in nezanesljivo pomirjenje? Ne vem. Naslednjega dne sta govorila sicer hladno, toda vljudno. Napravila sta mi prostor za svojo mizo.

Nekega jutra je prišla guvernanta za menoj na vrt, kjer sem se igral.

Znova je odpotovala, — je dejal vrtar.

Guvernanta je prikimala. Uganil sem, da se je ponovil prizor, ki se je bil odigral med očetom in materjo pred tedni. Prijela me je za roko, razumela je mojo bolelost in poljubila me je.

Z njo, ki me ni karala, sem bil manj plaah.

— Je odpotovala za dolgo? — sem jo vprašal.

Guvernanta ni odgovorila.

— A ti ostaneš tu?

Guvernanta me je še enkrat poljubila in privila k sebi.

— Da, jaz ostanem tu.

Ali se je moja mati bala slabosti, ki bi jo zadržala, da je zbežala, ne da bi me za slovo vsaj poljubila?

Dekletu pa ni dišalo takšno dokazovanje in sploh ni bilo razpoloženo ter dovezno za ljubezenske izlive. V vročini so mogoče tudi takšne stvari. Dekle se je umaknilo, ko je fant zavil pest. Jezica ga je neznansko razganjala. In meni nič tebi nič je začel udrihati po izloženem oknu. Sipa je zažvenketala po tleh. Mahoma se je ustavil ves ulični promet. Iz vseh trgovin so pridrveli prodajalci.

— Tat, tat! Držite ga! so kričali vsi vprek.

— Koliko vam je pa ukradel? so vpraševali dekla, ki je stalo pred trgovino ter žugalo za fantom, ki jo je odkuril na kolosu.

— Le čak, pobalini! Saj ga poznami! Bova že se prišla skupaj!

— Kaj vam je ukradel?

— Ukradel, ukradel! Ali ni dovolj da je razbil sipo? je dejalo dekla že med solzami. Mislijo je seveda na razbito ljubezen, ki jo je težko nadomestiti po kvadraturi kot sipo. Najraje bi začela še sama udrihati po sipi, ki je bila že razbita.

Zobozdravnik Med. univ. Dr. Srečko Puher

LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica št. 32 (nasproti Trgovskega doma)

ne ordinira do 15. avgusta

Nov poklic

Ljubljana, 9. julija.

V teh vražje resnih časih ne pomagamo nič drugega kot iznajdljivost. Sila koloni in ljudje so se zadnje čase več naučili kot prej stoletja.

Srečal sem možaka, ki je bil prejšnje čase popolnoma obupan, ob tej priliki je pa bil dobro rejen in zadovoljen, celo tarnati je že pozabil. Vprašal sem ga, kakšen čudodelni recept mu je pomagal. Seveda ni hotel povedati, konkurenca je pač še hujša kot kriza.

— Povem vam pa kljub vsemu, če mi kupite nekaj litrov borovnice.

Počakal sem, da mi je umrlo pet stricev in pol tuceta tet; podedoval sem baš za nekaj litrov borovnic.

Znanec je previdno zobal borovnice, jagodo za jagodo.

— Srečen sem, ker imam dober želodec, nikdar mi ni slabo, čeprav najdem med borovnicami celo konjsko kopito.

Mislil sem si, da možak hoče briti norca — iz norca, ki mu je preskrbel tako obilno malico.

— O, preljubi prijateljček, kako sem srečen! je vzkliznil nenadoma ter izvelkel iz borovnic nekakšen parkelj.

— Neverjetno, kako je pa prišla ta nesnaga med jagode? sem se začudil.

— Glej ga, no! Ali ne vidite, kako krasen in lepo raščen nohet je to? Takšen glavnik napravim iz njega, da se bo vsa trgalo zanj.

— Ne razumem te neslanosti.

— Nikar se ne delajte Francozov! Stvar je vendar popolnoma jasna. Nabirale jagode si ne strižejo nohtov, česar jim tudi ni treba, saj jim sami odpadejo in najbolje si jih zmanikirajo pri nabiranju borovnic.

— Čudovito! In vedno najdete med borovnicami tako krasne kose in tako zlahen materijal?

— Seveda, sicer bi pa moral napovedati konkurz. Zdaj imam pa že krasno zalogo, da bom lahko kmalu začel tudi izvažati glavnike.

Te preresečne zgodbe bi seveda ne napisal, če bi se bal nabiralk borovnic; toda kdo bi se jih bal, če nimajo nohtov!

Z dinamitom nad ribe

Kranj, 8. julija.

Alojzij L. je bil lani zaposlen pri gradbenem podjetju Dukić v Kokri kot minar. Ker podjetje ni vodilo točnega nadzorstva nad uporabljenim in neuporabljenim dinamitom, ga je pričel L. krasiti. Hranil ga je v svojem stanovanju. Sam priznava, da ga je imel lani v Kokri spravljeneja v sobi, kjer je spal, okrog 40 kg. S to množino bi lahko spravil v zrak celo Kokro. Uporabljal ga je za pobijanje rib. Najbrž jih je pobijal že lani, čeprav trdovratno tajni in prizna le, da jih je lovil samo v zadnjih dneh.

Lastnika ribolova na Kokri od izliva v Savo pri Kranju pa do Zabretove tovarne v Britofu sta posestnik g. Rici Mayer in tovarnar g. Anton Adamič. Letošnjo pomlad sta izdala okrog 8000 Din za enoletne ribe, s katerimi sta hotela ustvariti v lovišču nov zarod. Ze lanske poletje so jima uničevali ribji rod nekateri brezposelni s karbidom. Toda takratna škoda se niti zdaleč ne da primerjati s škodo, ki jo je povzročil omenjeni Alojzij L. Dokazali so mu, da jih je lovil ob Vidovega dne do pretekle srede. Pobijal jih je pod vasmii Primskovo in Gorenjo. Pripravljenih je imel 13 kosov dinamita s kapicami in vžigalno vrvico. Uporabil jih je samo sedem kosov, ostalih šest pa so jih orožniki našli v njegovem stanovanju. Otroci, ki so se kopali na Kokri, so slišali v omenjenih dneh čisto poka, ki jih je povzročala eksplozija dinamita v rečni strugi. Na površju Kokre pa so plavale pobite ribe. Črnočnikom se je posrečilo, da so krivce prijeli.

Alojzij L. je sedaj brez posla. Ribe, ki jih je polvil, je pekeli pri gospodarju, kjer je stanoval. Škoda, ki jo je povzročil, še ni točno ugotovljena, v pa pa gotovo najmanj par tisočev Din. Razen tega bo kaznovan, ker je ribe ljal z dinamitom, kar ni dovoljeno niti lastnikom lovišč. Samo v izjemnih primerih in ob določenem času sme dovoliti lastnik, da jih lovijo tudi s dinamitom, če ne morejo peti s trnkom do njih.

Andre Doderet: Strta mladost

Zvečer, ko so odprli železna vrata, je stopila moja guvernanta pred menoj na stopnišče. Slišal sem, kako je dejala:

— Milostiva se je odpeljala.

— Dvomil sem o tem, — je odgovoril moj oče.

Izkušnje, gledališče in kino so me bili naučili, da ponos v takih primerih svetuje človeku ne delati začudenega obraza. Oče pa ni govoril iz trne. Iste ga jutra, ne da bi mati kaj opazila, je bil zaklenil sobo, kjer je imela obleke in klobuke. Ključ je pa odnesel v žepu.

Cez štirinajst dni, ob isti uri, sem čepel v svojem skrivališču in slišal, kako zunaj žvižga sluga. Bil je pripravljen odpreti vrata, čim bi počil bič.

Nekdo je pozvonil zunaj pri vratih v ograji in sluga je šel nedvomno odpret. Nihače, razen mojega očeta, tega ni slišal.

Spoznal sem lahne korake po kamnitih stopnicah.

Vstopila je mati s zastrtim obrazom zavita v kožuh, roko v mufu. Krenila je proti stopnišču, ne da bi opazila mene ali guvernanta, ki je prihitela, čim je

zaslišala škripanje vrat. Materi se je poznalo, da me sploh ne išče.

Slišal sem šelest njenega krila, dotikajočega se stopnic v višini mojega ušesa, slišal sem, kako je zadela z nog ob železno ograjo. Puščala je za seboj dobro znani vonj in hlad jesenskega večera.

Plazil sem se do jedilnice. Miza je bila pogrnjena k obedu. Dva pribora sta stala drug kraj drugega, ker sem že štirinajst dni jedel z očetom. Ob tem času in ob tej uri je vedno gorelo v peči. Vzel sem svojo pručico in sedel na njo kakor običajno, obrnjen s hrbtom proti peči.

Prinesli so tretji pribor, čim se je pojavila mati. Odložila je klobuk, lahen smehljal je le slabo maskiral njen blede obraz; razprostrti rok sem hitel k nji in stopil na prste. Sklonila se je k meni in me poljubila, potem me je pa odvedla nazaj k pručici.

Sedla je na nizek stol in si podprla glavo z roko. Niti ganil se nisem iz strahu, da bi zopet ne odšla. Tudi govoriti si nisem upal.

Kako bi bila odgovarjala na moja vprašanja?

Tudi ona je sedela neprimerno. Ali je bila preveč strta mati, da bi me krepko

objela in se nikoli več ne ločila od mene? Zakaj so bili tako strogi z menoj, da sem postal plaah, da ni moglo govoriti moje srce, da nisem mogel zadržati svoje matere, da bi ne odšla več?

Ropot v veži je naznanil očetov prihod. Mati se je vzvzvala. Potisnil sem svojo pručico za njen stol.

Vstopil je oče.

Na sebi je imel težke lovske škornje in zametasto obleko z velikimi žepi in gumbi, okrašenimi s pajsmi glavami. Težkega lovskega pokrivala sploh ni odložil.

Obstal je na drugi strani mize, se ozrl na svojo mater, skomignil z rameni in se zasmejal. Zloba mu je skrivila usta in naenkrat je pahnil stol od sebe ter obsul mater s psovkami, ki jih nisem razumel.

Pri slabih (a moj oče je bil slab) je zloba skrajnost, ki v nji igrajo komedijo sile in grobost jim je prvo orožje, ki ga pobirajo ko kamenje.

Kako silno zamčevanje in mržnja je legla naenkrat na materin obraz. Obrnjen k peči! Ali si je drugače zamišljala svoj povratek? Je pričakovala drugačno odpuščanje?

Postulal sem kamenjan z besedami, izmučen, pozabljen in nepotreben že

Rudar iz sibirskega rudnika piše...

Jesti imajo dovolj, le drago je vse — Pogoji za razvoj industrije so dani

Vihra usode me je zanesla daleč v azijsko Sibirijo v premogovni revir P. piše rudar iz Rusije rudarju na Moravsko. (Glej »Lidove Noviny« št. 337 z dne 5. t. m.) Dokaj daleč je to od vas, kar me pa ne moti, da bi v mislih ne bil med vami. Radoveden sem, kakšne so razmere pri vas, ali se obrača na bolje ali na slabše. Pa tudi vi ste radovedni, kako se nam tu godi. Prvo, na kar ste mislili, je vprašanje, kako se počutim, ali sem zdrav in če mi tu ugaia. Torej tri vprašanja, ki vam hočem na nje po svojem razumu in po pravici odgovoriti.

Najprej odgovorjam na vprašanje glede zdravja. Zdrav sem, pa želim tudi vam in rodbini, da bi bili zdravi tako, kakor sem jaz. Odgovor na drugo vprašanje je pa že težji. Kako se počutimo? Kratko bi mogel odgovoriti takole: Gre nam dobro. Da jim gre dobro, potrebujejo nekateri ljudje le najskromnejša življenjska sredstva. Meni samemu gre tu dobro, ker nimam velikih zahtev in ker sem vedno mislil na to, da bom moral trdo delati. Drugače se zdi tu sistem, ki je mislil, da mu bo mehko postalo. Takega čaka tu temeljito razočaranje. K dobremu štejemo, da imamo šesturno delovno dobo in vsak peti dan prosto. Pa tudi to ima svoje slabe strani. Jesti imamo dovolj. Hranimo se v skupni jedilnici, nemški kuhinji; jed torej ni kakor naša, toda meni tekne. Malo drugače se počutijo naše žene, te se z marsičem ne strinjajo.

Kdor hoče, se lahko hrani doma, toda po mojem mnenju je vedno na slabšem, kakor mi. Za hrano plačujem 52 rubljev mesečno. Za to dobim južno, navadno maslo, šunko ali sir ali pa maslo in štručice. Vedno imamo na razpolago čaj ali kavo, kruha pa kolikor kdo poje. Za obed se dobi juha z makaroni ali ruska narodna juha z zeljem, tako zvani šči, večinoma kostrunovo meso s krompirjem, včasih tudi zajec, malo govedine ali pa ribe, skoraj nikoli pa svinjina. Večerja je podobna južini. S tem bi bilo vprašanje hrane opravljeno. Citatelju se zdi to prijetno, toda resničnost je čisto drugačna. Grajati nočem, hvaliti pa ne morem. Če ne bom zaslužil več kot 180 rubljev, gotovo ne ostanem tu. Za 150 rubljev se štirilanska rodbina nikakor ne more preživljati. Pri nas se lahko preživlja s 700 Kč; to je dejstvo, ki ga ni mogoče prikriti.

Kar se tiče delavskih delegacij, moram omeniti, da ni bilo nobene, torej tudi ne morejo vedeti, kako je v našem revirju, a jaz zopet ne vem, kako je na Donu in drugod — morda mnogo boljše. Tu se je šele začelo. Ne ve se torej še, kako se bodo razvile razmere za nas, da-li boljše ali slabše. Morda bo tudi tu nekoč dobro, kajti pogoji za raz-

voj industrije so dani. Tu so velike zaloge zelo dobrega premoga. Ležišča premoga so tu bogata in segajo prav do površine zemlje. Na enem kraju celo gori; ne vidijo se sicer plameni, pač so pa valji iz hriba, kjer je premog, para in dim. Toda nihče se za to ne zmeni. Poskušali so sicer že ogenj pogasiti, polivali so ga z vodo, toda brez uspeha. Tako uhaja tu energija v zrak in nihče niti s prstom ne gane. Sploh so tu razmere nekam neuravnane. Primerjati kupno vrednost našega zasluzka — meže enega dne s kupno močjo zasluzka tam pri vas, se sploh ne da.

Priznati moram, da bi lahko kupil pri nas več, kakor tu. Ne mislim morda mezo 50 Kč, temveč okrog 32 Kč, torej mezo, ki jo ima pri nas okrog 90% kopačev. Pri nas kupim za 32 Kč dve srajci, tu pa za enodnevno mezo niti ene. Za obleko, kakršno bi kupil pri nas za 100 Kč, bi moral dati tu najmanj polovico mesečne meze. In tako je povsod, kamor se človek ozre. V vsem, včevši tudi opojne pijače, je tu mnogo slabše, pa naj bo že alkohol ali mineralna voda — te tu niti ne dobim. Pri nas bi kupil za dnevno mezo 10 litrov piva, tu pa 2½ litra. Povrh pa to ni pivo, temveč pokvarjena voda. S tobakom je tu tudi slabše nego pri nas. To vam bo morda zaenkrat zadostovalo. Podrobnejšo sodbu si napravite sami. Prehrana, ki ni skupna, je tu še vedno izključena, kajti živila za kuho, ki jih potrebujejo naše žene, so tu dokaj draga.

O starostnem zavarovanju se nisem dovolj poučen. Sploh vam bom pisal o socialnih vprašanjih pozneje. Naj omenim mimogrede še rudnik. Gradnjo novih rovov sem si vedno mislil tako, da se zgradi nekaj novega, odgovarjajočega bodočnosti. Razočarale so me pa dvigalne in strojne naprave. To sem si mislil drugače. Strojne in dvigalne naprave so mizerne, signalne pa sploh nemože. Nekaj drugega je rov sam, kakor tudi prekop. Tem ne morem ničesar očitati, ti so zgrajeni za bodočnost. Rov je dobro zgrajen v pravilnem krogu in suh. Povsod je električna razsvetljava, toda čisto se pripeti, da luči ne gore. O prvem vtisu, ki sem ga imel tu, ne morem trditi, da bi bil prijeten, priznati moram celo, da mi je bilo zoperno med potjo in tudi tu. Podnebje je tu zelo ostro. Tu je še vedno zima (pismo je pisano 28. aprila), kakor pri nas v januarju. 3., 4., 5., 6. in 7. marca smo imeli snežne meteže, o kakršnih se pri nas ljudem niti ne sanja. Pri vas greje že solnce, tu pa imamo še sneg in zimo. Pa še pravijo, da tako tople zime še nikoli ni bilo.

krade, temveč da pošteno preživlja sebe in svoje otroke. Priča je protestiral, češ da se preživlja s sleparijami in tatvino. Ciganki pa niso mogli dokazati tatvine in sodišče jo je oprostilo. Zahvalila se je sodnikom in odšla iz dvorane. Pri vratih je pa stal Markus, ki se mu je predzno zasmejala v obraz, rekoč: »Če boste zopet kdaj hoteli dobiti od ciganke poljub, pripravite mnogo drobiža za ciganske otroke!«

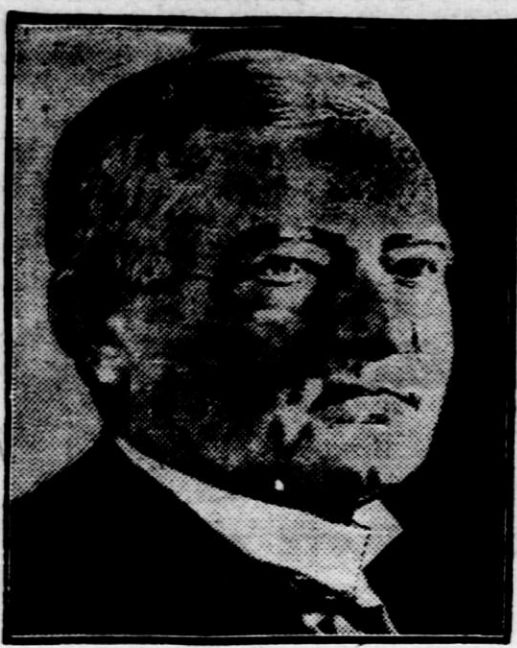
Spor zaradi Garonne

Močna francoska reka Garonna, izvirajoča v Pirenejih in izlivajoča se v morje pri Bordeauxu, je postala zadnje čase predmet splošne pozornosti. Ni splošno znano, da Garonna v začetku svojega toka ponika in ni dolgo tega, ko se niso vedeli, kje prav za prav izvira. Sele lani se je francoskemu geologu Norbertu Casteretu posrečilo pojasniti to hidrološko zagonetko. Casteret je namreč točno dokazal, da ogromna množina ledeniške vode, tekoče z grebenov in pobočja gorskega masiva Mala-detta v Pirenejih, ne teče v reko Ebro preko rečice Esere v Španiji, temveč se steka v veliko podzemno jamo Trou de Toro, potem pa teče več kilometrov daleč skozi apnenčasti masiv Tusse Blanche in zopet priteče na površje na francoski strani Pirenejev, toda na španskih tleh.

Lani 19. julija je vrgel Casteret v Trou de Toro 60 kg barvila. Voda je kmalu postala intenzivno zelena, a že naslednjega jutra je bila čista kakor poprej. Še istega jutra je pa raziskovalec s svojimi tovarišji ugotovil, da so vrelci na francoski strani Pirenejev zeleni. Tako je bila dokazana zveza med reko Garono in vodo, tekočo skozi podzemno jamo Trou de Toro. S tem je pa prišla zadeva v sfero mednarodnih interesov. Velika španska elektrifikacijska družba hoče namreč izkoristiti vodo, predno izgine v podzemno jamo Trou de Toro. Zgraditi namerava veliko hidrocentralsko napeljavno vodo v reko Ebro, da bi tekla v Sredozemsko morje. Temu se pa upira industrija ob gornjem toku Garonne, ki bi bila zelo okodovana, če se ne umisli.

Casteretovo odkritje je povzročilo spor med Francijo in Španijo. Francija se lahko sklicuje na več francosko-španskih pogodb o uredbi razmerja v Pirenejih. Najstarejša pogodba je iz l. 1859. Zadeva je prišla tudi pred francoski senat in javnost je zelo radovedna, kako se bo končala.

Bruno Kastner,

Znani filmski igralec, ki se o njem nedavno poročali, da se je v kopališču Kreuznach obočil.

Pretrsljiva zakonska tragedija

Včeraj zjutraj se je odigrala na Dunaju pretrsljiva zakonska tragedija. 27-letni konjski hlapec Schipany je streljal na svojo 20-letno ločeno ženo Hermino in jo težko ranil, potem si je pa poglaval v glavo in obležal mrtve. Schipany se je oženil pred tremi leti z izredno lepo 17-letno Hermino. Imela sta otroka, ki ga je vzela k sebi ženina babica gospa Humpberger. Sele v zakon je Hermina spoznala, da Schipany ni tako dober, kakor je prvotno mislila. Zakonca sta se čisto prepirala, mož je bil zelo ljubosumen na ženo in ko so postale razmere nevzdržne, je žena sklenila zahtevati ločitev.

Hermina Schipany je bila zaposlena v kartonažni tovarni kot delavka in ker je bil mož že del časa brez dela, ga je morala vzdrževati ona. Prepripi so se nadaljevali, zakonsko življenje je postajalo vedno neznosnejše in žena je bila vesela, ko je sodišče končno ugodilo njeni prošnji glede ločitve zakona. Po ločitvi se je Hermina preselila k svoji babici. Mož je našel zavetišče v domu za brezposelne in neprestano si je prizadeval sestati se s Hermino in jo prepričati, da bi se vrnila k njemu.

Včeraj zjutraj je čakal Schipany svojo ločeno ženo pred hišo. Ko je stopila na cesto, je stopil pred njo in dejal, da mora govoriti z njo. Komaj sta izpregovorila nekaj besed, je potegnil Schipany iz žepa revolver in ustrelil na Hermino, ki se je takoj zgrudila. V naslednjem hipu si je nastavil revolver na sence in sprožil. Ko je ženina babica to zvedela, je hotela skočiti skozi okno, pa so jo sosede še pravočasno zadržali.

Nezgoda ameriških letalcev

Letalo ameriških letalcev Matterna in Griffina »Progress of Century« se je spustilo v sredo na letališču pri Berlinu. Letalca sta bila dobre volje in novinarjem sta odgovarjala na vsa vprašanja. To sta prva letalca, ki se jima je posrečil polet iz Amerike v Berlin, ne da bi se spotoma spustila na tla. Pilot Griffin je pravil, da sta imela nad Atlantskim oceanom zelo slabo vreme in da sta se morala opetovano spustiti tako nizko, da sta letela komaj 5 m nad morsk gladino. Izjavila sta, da nameravata čim prej odleteti proti Moskvi. Pred nadaljevanjem poleta proti Moskvi je poslal Mattern svoj ženi v Texas brzojavko, ki v nji pravi, da upa, da se bo do konca tedna že vrnil in da mu je v Berlinu zelo ugajalo.

Griffin je moral takoj iskati zdravniške pomoči, ker mu je bila v očesu počila žilica. Ta čas so nalili v tanke letalca 2000 litrov bencina. Letalca sta na pošti nalepila znamke in pritisnila pečat na več sto pisem, ki so že imela pečat newyorške pošte. Pisma bodo imela pečat vseh mest, kjer se letalca ustavita. Ob 20.50 sta se dvignila in krenila proti Moskvi. Pogonskih snovi sta vzela iz Berlina seboj samo za 13 do 14 ur. Pristati sta pa morala pri Borisovu na poljsko-ruski meji. Doletela ju je namreč nesreča. Zašla sta v vihar, zlomilo se je krito in letalo se je razšlo. Letalca sta ostala po srečnem naključju nepoškodovana in sta se s vlakom odpeljala v Moskvo.

Srečen konec.

Tako sta bila princ in princesa nazadnje srečna. Princeza je namreč vzela drugega, princ se je pa tudi obočil z drugo.

Strašna nesreča v planinah

Najslavnejši gorski vodnik francoskih Alp Albert Simon je umrl v sredo strašne smrti; odtrgala se je v gorah skala, ki je Simona pretrgala na dvoje. Simon je hotel rešiti dva turista na pečinah Aiguille de la Republique v gorskem masivu Chamoza. Kar se je odtrgala velika skala in nesrečnega vodnika je pretrgalo na dvoje, kakor bi ga bila presekal sekira giljotine.

Skupina turistov, ki jo je vodil Simon, je krenila zvečer iz Monteverta sur Mer de Glace in namenjena je bila na vrh velike stene Chamoza, kar se je doslej posrečilo le redkim turistom. V začetku je šlo vse gladko, turisti so srečno plezali po strmih pečinah, naenkrat je pa vodnik opazil, da se nad njihovimi glavami krusi pečna. Namesto da bi brž mislil na svojo rešitev, je stopil Simon pod krušečo se skalo, kajti samo od tam je lahko s klicanjem in mahanjem opozoril turiste na pretečo nevarnost. Obenem je naglo vrgel proč vrvi, da bi ne potegnil za seboj še drugih plezalcev, ki sta bila privezana na njo. Skala se je zrušila naravnost na Simona in ga prerežala na dvoje. Obe polovici trupla nesrečnega vodnika so spustili turisti po vrhov v dolino.

Brianda polagajo k večnemu počitku

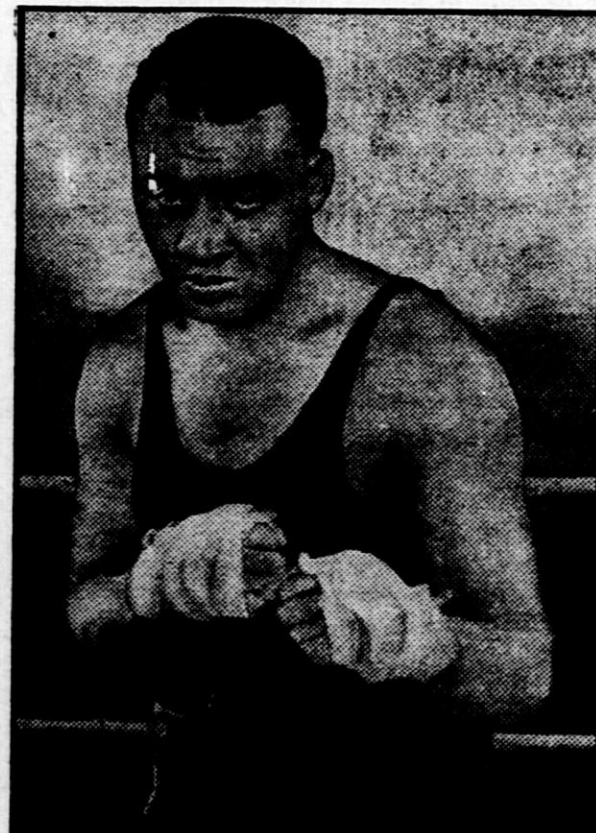
Pijetna svečanost ob Briandovem grobu na pokopališču v Chocorelu. Desno ministrski predsednik Herriot med spominskim govorom, kraj njega levo bivši ameriški državni tajnik Kellogg.

Bogoslovec obsojen zaradi sleparij

Pred sodiščem v Innsbrucku se je moral zagovarjati te dni zaradi sleparij bogoslovec Johann Witt iz Regensburga. Mož se je izdajal za doktorja, nekemu zobozdravniku je izvalil 300 šilingov, poleg tega mu je pa ostal dolžan še 140 šilingov na honorarju za plombaranje zob. Osleparil je tudi več svojih tovarišev, ki je z njimi skupaj stanoval v bogoslovskem konviktu. Izvalil jim je denar, večinoma v tujih valutah, češ, da ga bo menjal po izredno ugodnem tečaju. Neki trdijo, da je imel fotografski aparat, ki ga je takoj prodal. Vseh sleparij ima na vesti dvanajst.

Pred sodiščem se je zagovarjal, da je rabil denar za vožnjo z motoriziranim kolesom v Rim, ker je hotel ustreči dveh tovarišema, ki sta še dolgo hrepela po Rimu. Obravnava je pa spravila na dan še druge sleparije s tujimi valutami, ki so jih zakrivali Wittovi tovariši. Državni tožilec je bil pristojen izjaviti, da bi bilo boljše, če bi se gospodje bogoslovci ne pečali s takimi posli, temveč naj bi se raje pripravljali na svoj bodoči poklic. V štirih primerih je državni tožilec tožbo umaknil, vendar je bil pa Witt obsojen na 5 mesecev težke ječe.

Zamorec Larry Gains,

eden najboljših boksarjev sveta, ki je nedavno premagal mnogo težjega Carnero in se namerava kmalu spoprijeti s Schmelingom.

Varčnost.

Marička, vaš ženin se mi zdi zelo zapravljiv.

Nasprotno, milostiva, zelo varčen je. Vedno, kadar pride k meni v kuhinjo, ugasne luč.

Dobro ga je zavrnila.

Čujta, gospodična, nocoj se mi je sanjalo, da sem vas zasnužil. Kaj neki to pomeni?

To pomeni, da ste v spanju pametnija, kakor še bledite.

Originalen način napada

Originalen način napada si je izmislil 19-letni Alfred Riglington, pisar, uslužben pri nekem knjigotrcu v londonskem okraju Soho. Podjetje je moral predlanskim nekaj uslužbencev odpustiti in med njimi je bil tudi Riglington. Njegov bivši gospodar Liversidge ima tudi majhno tiskarno in te dni je prišel Riglington naročiti vizitke. Čez nekaj dni je prišel znova in vstopil v tiskarno v trenutku, ko je gospodar pripravil denar za izplačilo nameščenec. Gospodar mu je dejal, da vizitke še niso gotove in Riglington je odšel.

Gospodar je spravil potem denar nazaj v blagajno in ugasnil zunaj na hodniku luč. Kar ga je nekdo nepričakovano udaril po glavi. Obrnil se je in zagledal napadalca s čudno masko na obrazu. Bil je belo oblečen in ko ga je Liversidge zgrabil, mu je padla maska z obraza. V zadnjem hipu je pa pobegnil, tako da ga tiskarnar ni mogel spoznati. Ko je prišel Riglington prvič v tiskarno, je imel s seboj kovčeg. Po begu neznanega napadalca so našli na tleh z usnjem prevlečen kos lesa, v tiskarni pa kovčeg z dvema luknjicama. To je bila čudna maska, ki jo je imel napadalec na glavi.

Novi ravnatelj mednarodnega urada dela v Ženevi

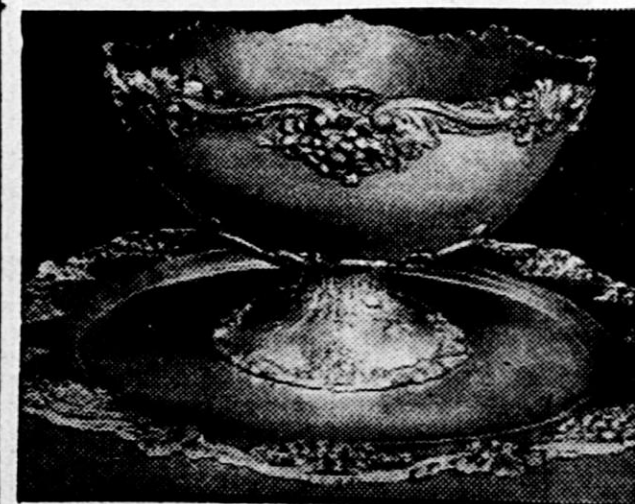
Na mesto nedavno umrlega Alberta Thomasa je bil imenovan dosedanj podravnatelj Anglež Herald Butler.

V šoli.

Učitelj hoče naučiti učenca, da bi se zatekal k zdravniku, če bi se jim kaj pripetilo ali če bi zboleli. Da se prepriča, kako so ga učenci razumeli, vpraša Mihca: No, Mihce, kaj bi storil, če bi te bolela noga?

— Sepal bi, gospod učitelj, — se odreže Mihce.

Nemško-angleške tekme za Davisov pokal

Zgoraj najmočnejša igralci obeh moštev, levo Anglež Austin, desno Nemec Frenn. Spodaj znameniti Davisov pokal, največja trofej v tenisu. Tekma se je vršila včeraj v Berlinu.

Čudno.

Pomisli, v novine sem poslala mali oglaš, da išče temperamentno dekle zabavnega družabnika za izlete, pa se je oglaš samo naš ded.

Kandidat za ameriškega viceprezidenta

Na kongresu ameriške demokratske stranke v Chicagu je bil določen za kandidata na mesto viceprezidenta M. Garner.

Ciganski poljub za šiling

Pred dunajskim sodiščem se je obravnavala oni dan zanimiva zgodba. Na zatožni klopi je sedela lepa, mlada ciganka, obtožena tatvine. Prisegala je pri vsem, kar ji je drago, da še svoj živ dan ni kradla. Ko je pa prisegala tudi pri svojih otrokih, se je priča Markus zakrohotal, rekoč: Kolika predrznost! Baš otroci igrajo pri tatvini važno vlogo. Srečal sem obtoženko na cesti in takoj se mi je ponudila, da mi bo proročevala z roke in iz kart. Povabila me je k sebi na dom in res sem odšel z njo. Sedel sem v izbi in priznam, da mi je bila ciganka všeč. V hipu, ko sem jo hotel poljubiti, so se pa odprla vrata in na pragu je stalo ciganje, ki ni hotelo oditi. Ciganka je dejala, naj mu dam šiling, potem pa da takoj odide. Storil sem tako, toda komaj je ciganje odšlo, je prišlo drugo in se ni hotelo ganiti, dokler ni dobilo šilinga. Predno sem mogel lepo ciganko poljubiti, je stalo na pragu že tretje ciganje. Tako sem plačal 3 šilinge, ko se je pa pojavilo četrto ciganje, sem zbežal, ne da bi bil ciganko poljubil. Lohenege dvoma in da je bilo vse to je vnaprej pripravljeno za namenom opehariti me. Ko sem pa stopil na ulico, sem še opazil, da mi je izginila denarnica.

Obtoženka se je zagovarjala, da ne

Besedo imajo naši čitatelji

Zakaj se sami ponižujemo?

Vseposred se sliči hudo tarnanje radi težke krize ter pomanjkanja denarja. Kljub temu pa se je pri nas posebno v zadnjih dveh letih razpela čudna razvada, da pošiljajo stari svoje hčere v inozemstvo, predvsem v nemško Avstrijo pod pretezo, da se nauče blažene nemščine. Tako znanobc pa niso samo meščanske hčere, temveč je ta neumna epidemija zajela tudi nerazsodno ljudstvo na kmetih in po trgih, kjer nemščine sploh ne potrebujejo. Kljub krizi in plačilnim moratorijem ti slovenski meščani in kmetje z lahkoto utrpe po 20.000 Din na leto za vsako hčer. Ako se pomisli, da je bilo v preteklem letu najmanj 100 takih nezavednih deklet v inozemstvu, je naše ljudstvo (izbrpano po krizi) vrglo nam enakomernim tujcem najmanj dva milijona dinarjev za precej problematično izobrazbo, ki prav sigurno ni sejala v mlada srca ljubljani do Jugoslavije.

Ce pomislimo, da Avstrija (zatočišče Perčec, Jeličev in drugih takih ljudi) naravnost na nezasičen način zapira meje našim produktom ter onemogoča svojim državljanom prihod v naša letovišča, je postopanje takih nezavednežev, ki pošiljajo hčere v Avstrijo, prav tako izdajalsko, kakor onih, ki skrivoma izvažajo naš denar v inozemstvo.

A ne samo iz gmotnih, temveč tudi iz moralnih ozirov je to početje nezasičeno. Ali nimamo pri nas gospodinskih, meščanskih, obrtnih, trgovaških in tudi samostanskih šol v izobilju? Ali naše učno osebje ni vsaj toliko zmogljivo, da bi v več letih doseglo vsaj isti uspeh, kot baje inozemsko zasebno šolstvo v enem letu? Ali naša oblastva dopuščajo, da se naše jugoslovanske šolske in izobraževalne ustanove tako podcenjujejo in ponižujejo? Ali naj se s pomočjo jugoslovanske oblasti še nadalje umetno ustvarja nemška kulturna plebsitna sfera? Zahtevamo, da se tu napravi temeljita in odločna remediura. Naš denar naj ostane v naši državi!

Še Tyrševa cesta

K imenovanju Dunajske ceste za Tyrševjo ste že objavili odklonilen dopis, potem je pa »Jutro« objavilo z najbolj prepričljivimi argumenti podprt članek, kjer Historicus mirno in z vsro razsodnostjo dokazuje, da ta v navdušenju in pod vtisom grandioznih sokolskih slavnosti sklenjena pooblastitev očeta sokolstva, kar se izbire ulice tiče, ni bila dovolj pretehtana in premišljena. V vseh mestih vseh dežel se glavno žile, ki mesta spajajo z bližnjo in daljnjo okolico in sosednjimi deželami, imenujejo po krajih in pokrajinah, kamor vodijo in odkoder dovajajo v mesta moči za rast teh mest, v nasprotju smeni se pa po teh žilah širi iz središča vpliv na vse življenje po okolici in deželi. Prav zaradi križišč cest so mesta tudi nastala in se razvila v velika in važna središča, vsako pa tudi ve, da je od števila, predvsem pa od važnosti teh prometnih zvez odvisna tudi vsa veljava, blagostanje in napredek mest. Tako je bilo v vseh časih minulih vekov in tako je tudi v dobi avtomobilizma.

Slovenija je eklatantna prehodna dežela, ki po njej teče velik del prometa od severa Evrope proti jugu in od juga na sever, celi narod so se čez našo deželo valili v Italijo, odkoder je zopet skozi našo deželo izhajala kultura na sever in pustila tako blagodejne svoje sledove. Zasad si pri nas podaje roko z vzhodom, stoletja je pa naš narod branil zapadno Evropo pred navalom Orienta in ga tudi uspešno odbil. Zaradi križišča teh važnih evropskih cest je Ljubljana tudi postala središče Slovencev in srce naroda. Dunajska cesta naj obdrži svoje ime po središču srednje Evrope, nič bi pa ne imeli proti temu, če bi cesto na jug imenovali po morju »Jadransko« ali pa »Rimsko«, da bi tako še bolj pokazali, na kako močnino žili Evrope in vse kulture leži naša Ljubljana. Sicer je pa Dunaj staro jugoslovansko ime za Donavo, srčno žilo Evrope. Tudi Karlovoško ali brez škode imenovani za »Hrvatsko« ali pa celo za »Balkansko cesto«, saj so po njej pritrumele ruske tolpe na Ljubljano in po njej so naši

predniki furali na Hrvatsko ter po Savi plovili do Beograda. Čim več poudarka damo pomenu teh velikih cest za razvoj naše zgodovine in za naš napredek v bodočnosti, tem bolj bomo pokazali, da se zavedamo svoje lege glavnega mesta Ljubljane, in tembolj nas bodo ta imena opozarjala, naj to logo tudi izkoristimo, kar le preveč zamerjamo. Čez meje naše ozke domovine v široki svet naj nam kažejo imena glavnih žil našega mesta, da ne bomo taki zapuškarji in purgarji, ki se jim obzorje konča že na Črnuškem mostu in ob žudodelni Materi božji na Smarni gori.

Tako delajo v vseh tudi najbolj nacionalnih in najbolj naprednih mestih in tudi Praga se drži častitljivih in pomeljivih starih imen ter jih varuje kot zgovorne priče svoje ponosne zgodovine in mogočnega napredka, zato pa ne bo prav nič zamerila, če tudi mi ohranimo stara imena, po Tyršu pa imenujemo kako lepo novo ulico. Kakor dvojčka sta v zgodovini sokolstva nerazdružljiva Fügner in Tyrš, prav tako kakor brata Ciril in Metod v zgodovini slovanske kulture. Vsakdo bi se osmešil, če bi hotel razdeliti Cirila in Metoda in po vsakem imenovati drugo ulico, zato naj pa tudi složna nosilca sokolske ideje ostaneta skupaj na cesti ob Taboru, ki smo jo imenovali po Fügnerju. Kakor imamo na Poljanah Ciril-Metodovo ulico, naj nosi Škofja ulica ime »Tyrš-Fügnerjeva ulica«, saj je ideja velikonarodno nerazdružljiva in nerazdružljiva.

Še uboge mačke

Nekdo je ugotovil, da v okolici Resljeve ceste ni niti enega muca več in da so vse polovili lovci, seveda najbrž vneti zaščitniki ptic, ki po njegovem mnenju mačke kar deró, cvro in se maste z mačjo pečenko.

Pisca famoznega članka opozarjamo, če mu je morda kdo ukradel ali ubil mačko, naj izsledi pravega krivca, ne pa da se javno spodbija ob društvo, ki ni s tem, če piše od časa do časa o varstvu koristnih ptic, tudi če ubijalec njegove mačke, ozir. morilec mačk vsega okraja.

Gospod, če ste že sami tako zaslepljeni, da ne vidite — kakor trdite v svojem članku — nobene mačke več v vsem okraju, bodite vsaj toliko previdni in ne slepite se javnosti, ki vam bo prav težko verjela, da so storile konec vse muce od prve do zadnje, pač pa nasprotno, da je mačk še vedno toliko kakor prej, z majhno izjemo onih, ki so poginile morda radi starosti ali pa so storile konec radi cestnih neugod. Te naj pa imajo po vašem mnenju na vesti seveda zaščitniki ptic.

Svetujemo vam, da se resnici na ljubo potrudite do lastnikov vrtov, ki vam bodo rade volje povedali, da li živi še kaj mucev in seveda tudi to, kako mačorji pomoči obdelujejo njih vrtno gredice.

Ce se pa hočete prepričati na lastne oči in ušesa, da li živi v tem okraju, ki ga vi imenujete »brezmačji okraj«, še sploh kaj mačk — ki ste jih vi vse proglasili za mrtve — stopite takole zvečer, ko se pošte no zmradi, tja do najbližjega nasada, kjer boste lahko sleherni večer deležni mačje koncerta, ki se razlega s svojim »mraujau-orau« daleč po okraju.

Tudi ste ugotovili, da je ptic pevk v tem okraju toliko kakor povsod drugod, in vprašamo vas, kje so tiste jate škorcev, črnih penc, škinkavcev, kosov in drugih, ki zjutraj tako brezskrbno prepevajo in žvrgole, menda prav zato, ker ni niti enega mačka več pri življenju.

Jate so res, toda med njimi ni nič črnih in lepo pisanih suknjic, temveč vse je rjav in nekam okajeno, petje se pa glasi vedno ponavljajoče eno in isto monotono »živ, živ, živ!« Teh čivkačev je pač res na tisoče in tisoče po mestu, toda so tako prebrisani, da jim niti najbolj zvita muca ne pride zlepa do živega. Zato pa tudi prednjačijo s svojim zarodom pred vsemi drugimi pticami pevskimi, ki niso še daleč tako navihane kot so baš vrabci, in zato jih pa mačke tudi največ polove.

Kar se pa tiče podgan, si lahko vsak lažljik zračuna, koliko jih mačke polove, če se pa spomnimo lanskih velikih poplav, ko je tudi Ljubljana sila narasla in po-

stavila najbližje kanale v svoji strugi, se lahko spomnimo tisočev podgan, ki so plavale in se potapljale v umazani vodi Ljubljanice. Kje so bile pa takrat muce?

Zato torej brez strahu, narava že vse uredi po svoje in tudi nas ne bodo podgane pregnale zato, ker je vzela smrt enega edinega muca! — Društvo za varstvo in rejo ptic pevk v Ljubljani.

Še o rimskem zidu

Poudarjam, da gre ljubljanski mestni občini polno priznanje za njeno požrtvovalno delo pri ohranitvi starin. Toda zid, ki ga imam dnevno pred očmi, mi nikakor ni pri srcu. Pazljiv štealec bo gotovo opazil na enem koncu te zgodovinske pregrade skoraj pozabljeno kovinsko ploščo, ki prča o spominu na davno preteklost rimske province Emone. In nehotne se vzbudi človeku globok spoštovanje do te zgodovinske znamenitosti. Vse lepo in prav. Toda čas hiti, velika Ljubljana se modernizira in s tem

postaja ta skladovnica kamenja v resnici v napotje. Naglašam potrebo, da naj se uredi ta skladovnica tako, da bo odgovarjala svoji okoliščini. Na površju naj se lepo splanira, spremeni v teraso, ki naj se izpopolni z umetnim rastlinstvom. Tudi prehod skozi zid nikakor ne odgovarja. Razširi naj se v širino ceste, ki pelje tod skozi, da se bo lahko vršil tudi nemoten vozni promet.

Lahko bi se pa zid kratkoma podrl, teren pa splaniral. Na vogalu Mirja ob Gorupovi cesti bi se postavil ličen spomenik iz originalnega kamenja, s spominsko ploščo in rimskim orlovskim emblemom.

Slednjič naj še omenim, da tega rimskega malika, ki ga krasi tudi telefonski drogovi, nikakor ni možno gledati v sedanjih obliki, to pa glede na vedno večji razmah Mirja. Prepričani smo, da bodo te vrste nasle odmev, ki je tudi važen poleg regulacije Ljubljane.

Eden v imenu mnogih poestnikov na Mirju.

Elektrotehnično gospodarstvo v upravnem pravu

Zanimivo predavanje tajnika banske uprave g. Fr. Šinka

Ljubljana, 9. julija.

Klub elektroinženjerjev je priredil predsončnim v lokalu ljubljanske sekcije Udruga jugoslov. inž. in arhitektov predavanje o elektrotehničnem gospodarstvu v upravnem pravu. Predaval je tajnik banske uprave g. Fr. Šink. Udeležba je bila zelo lepa, kar je poučno in aktualno predavanje tudi zaslužilo.

Predavatelja in navzoče je pozdravil predsednik sekcije UJIA, stavbni nadsvetnik g. ing. J. Mačkovec, nakar je propustil predsedstvo tega članskega sestanka predsedniku Kluba elektroinženjerjev univ. prof. ing. J. Horvatu, ki je prisrčno pozdravljajoč predavatelja naglasil, kako veliko vlogo igra električna energija v vsem javnem življenju ter da sedanjih razmah elektrotehnične posega že v vse panoge gospodarskega življenja in se mora seveda z elektrotehničnim gospodarstvom baviti tudi zakonodajalec. Vsa upravná vprašanja, ki so pa s tem v zvezi, zanimajo zlasti in neposredno elektroinženjerja.

Predavatelj je popolnoma izčrpal obširno snov in nazorno razčlenil cel kompleks zametanih pravnih vprašanj, tičočih se predmeta predavanja.

Uvodoma je predavatelj označil cilj pravne ureditve tega vprašanja in omenil, da ni bila naloga zakonodavca druga, kot urediti gospodarska vprašanja, ki so bila dana. Ni se moglo pričakovati, da se bo po prvni poti rešil ves zametani problem elektrifikacije. Če se je to vendarle v precejšnji meri zgodilo, je to znamenje moči našega prava. Prešel je nato v referatu o obsegu obrtnih pravic elektrotehnikov in elektroinstalaterjev ter kvalifikacij, ki jih novi zakon zahteva za ta obrta, na diferencialno med njima in med pravico autoriziranega inženjerja-elektrotehnika in inženjerja-građitelja, tako da prvega v ničemur ne oprašča od obrtnega pooblastila (§ 1. v zvezi s § 55. in 40.). Elektroinženjer je po novem zakonu prost obrt, dočim je elektroinstalater rokodelce. Ta različna kvalifikacija ima tudi vpliv na pravice obratovanja. Zakon je vezal na dovolilo samo proizvodnjo električnega toka. Vprašanje je, kakšen obseg se lo priznal tej obrti ali pravici. Predavatelj je omenil v tej zvezi družbe, ki ne proizvajajo, a eksploatirajo električni tok kot trgovci. V § 60. si je minister pridržal nekatera industrijske obrate, ki so važni za narodno obrambo, vezati na dovolilo. To določilo je bilo v drugi obliki uvedeno s finančnim zakonom leta 1929, po katerem so tudi električne naprave spadale med te obrate. Izdajale so se odobritve ne samo za kalorične in hidroelektrične centrale, temveč tudi za elektrovedle visoke napetosti. V § 58. je v uvodnih besedah že označeno novo dovolilo. Predavatelj je nato podrobneje obdelaval določila § 58., zlasti vprašanje konsumnih področij, dolžnost obratovanja, ki je vezana na kazensko sankcijo, omenjal, da se ni usvojilo naziranje, da naj se določena konsumna področja prepustijo v monopolno eksploatacijo, in pojasnil izvršilne odredbe, ki naj jih izda ban v smislu tega določila. S temi odredbami se obvezno predpiše pogoji za oddajanje električnega toka. Predavatelj v nadaljnjem razpravlja o poslovođjih. Pri pravnih osebah mora biti poslovođja oni, ki predstavljajo družbo. Obrtnice pravice pridobijo lahko tudi osebe, ki nimajo strokovne izobrazbe, ne smejo pa dlje kakor 2 meseca izvrševati obrt brez poslovođje. Pri poglavju o pomožnih lokalih je zlasti poudarjal, da bo treba smotrne pravne ureditve vprašanja kolaboracije velikih

električnih podjetij z malimi. Omenjal je še, da za elektrarniško dovolilo zakon ne predpisuje nobenih posebnih pogojev, ki jih določa sicer za vse ostale koncesionirane obrte; zlasti podelitev dovolila ni vezana na presojo krajevne potrebe ali sličnega. Minister ima več pooblastil v zakonu, da predpiše izvršilne odredbe.

V drugem delu je predavatelj obravnaval obrtni konsens. Naslanjal se je na najnovejšo sodbo upravnega sodišča, s katero so se potrdila pravna naziranja banske uprave. Novi zakon zahteva ediktalno postopanje samo pri visokonapetostnih napravah. Nizkonapetostna omrežja se lahko odobro po stanju spisov. Edikt se mora razglasiti dvakrat v Službenem listu, na deski obrtnega oblastva ter priobčiti mejasem, dočim se pri občini razglasi le no potrebi. Opustitev edikta bi bil formalen nedostatek, zaradi katerega bi se odločba razveljavila, dasi ne bi bila nična sama po sebi; opustitev posamezne razglasitve pa ustvarja za dotične, ki se na to pozivajo, pravne posledice, ne da bi morala odločba pasti. Podrobneje so se obravnavali zasebni ugovori. Pomanjkanje krajevne potrebe ali poseganje v tuje konsumne področje se ne more uveljavljati kot ugovor. S pogodbo zagotovljena razdelitev konsuma predstavlja lahko ugovor, ki se more izravnati po sodni poti. Ugovori cestnih uprav kakor tudi železniških in telefonskih ter telegrafskih uprav predstavljajo ugovore, ki niso istovetni z zasebnimi. Postopek po gradbenem in cestnem zakonu se more tudi po novem obrtnem zakonu združiti z obrtnim, lahko pa se izloči in odkaže na posebno pravno pot, ne da bi se s tem izdaja konsensa ovirala. Razlastitev javnega sveta seveda ni mogla in je za postavitev električne naprave na cestnem svetu potrebno dovoljenje cestnega oblastva. Brez takega dovoljenja izvedena naprava more povzročiti tožbo na civilno sodišče in postopanje po cestnopolicijskih predpisih. Ker so interesi cestne uprave javni, so tudi pogoji konsensa vezani nanje. Javni ozir, ki se morajo po uradni dolžnosti varovati, so ne samo varnostni, ampak tudi prometni, gospodarski in še mnogi drugi. Stvar presoje oblastva je, ali je priznati takim pomislekom prednost pred zasebnim podjetnostjo. Predavatelj je še posebej opozoril na regulacijske načrte po novem gradbenem zakonu v zvezi z električnimi napravami. K sklepu so se obravnavali še kompetenčni in novi takсни predpisi.

V Ljubljano ga ni pustila

Ljubljana, 9. julija.

Baje vražje težko živiš, če si oženjen in da nihče ne ljubi bolj svobode kot zakonski možje. Trdi se, da je to prastara večna resnica. Možje ne bodo nikdar poznali prave, zlate svobode in si je ne bodo mogli priboriti ne z razumom in ne s silo in čeprav napovejo ženam najstrašnejšo plinsko vojno. Možje si ne morejo niti misliti, kakšna je svoboda in če bi trdili, češ, takšna in takšna je, bi jim žene takoj dokazale, da je drugačna. Zato se ne bomo prepirali o svobodi, treba je samo povedati, da zakonski možje ne žive samo težko, temveč, da tudi težko umirajo. Zakonski mož sploh ne sme umreti, dokler mu žena ne dovoli, čeprav bi še tako rad.

Tako je oni dan neki možak pomislil, da bi bilo najbolje umreti. Rad bi pač porabil pred ženo na drugi svet. Zemlja je premajhna, da bi se mogel skriti na nji, izvoha te devet klaffer pod zemljo. Sklep je bil trden, nikdar zakonski mož ni še sklenil ničesar bolj trdno kot naš junak, da skoči v Ljubljano. Voda je dovolj globoka, odkar je zaprta. Nekateri sicer trde, da je pregosta za samomorilne namene, toda zakonski mož ne utegne razmišljati o takšnih malenkostih.

Urno jo je ubral proti Ljubljani. — Kam pa? Kakšna olika je pa to, da pušiš ženo sredi ceste in zbežjaš tebi nič meni nič? Je vzrojila žena in že je ujela moža za škrice.

— Pusti me! Zdej je konec vsega! se je otepal mož ves obupan.

— Konec česa? Pa menda nisi zblaznel?

— Pusti me, v Ljubljano poidem!

— Križ božji, pa se mu je res zmešalo!

Mož se je sesedel na breg žalostne Ljubljane.

— Saj sem vedela! Zdej je pa popolnoma znorel! Oh, jaz nesrečna reval! Jaz bi morala skočiti v Ljubljano, ne ti, preden sem te vzela! Vstani, pokora ti taka, kakšne bodo pa hlače!

Mož je začel sede drsati proti strugi, kar se mu je zabliskalo pred očmi, kot da se že topotlja. Še nikdar ni tako naglo skočil pokonci ko zdaj.

— Saj sem vedela, da te ne bo drugače srečala pameť! Na še eno!

Počilo je, kot da je tlesnil mešetar kobilu po stegnju. Mož je šel ponižno domov kot šolarček, za njim je pa oblastno korakala žena.

Če zaide naš turist v Italijo

Ljubljana, 9. julija.

Danes se je zgledil v našem uredništvu eden izmed obeh sportnikov, o katerih smo nedavno poročali, da so ju italijanske oblasti zadržale 11 dni v zaporu. Včeraj je »Slovenski Narod« pod naslovom »Če zaide naš turist v Italijo« objavil neko pojasnilo k temu. V imenu obeh prizadetih sportnikov nas je prosil, da objavimo naslednje:

V tretjem odstavku članka stoji: »Vsek pаметen in dostojen človek ve, kako se mora vesti na ozemlju tuje države. Tudi če bi bil izzvan, ne sme sam izživati. In to sta gospoda sportnika v svoji lahkonosnosti po lastni izjavi storila.« Da bi ne dobila javnost napačnega mnenja, je potrebna naslednja ugotovitev: O kakem izživljanju sploh ni bilo govora. Nasprotno je res, da sta naju milijarka izpraševala o razmerah v naši državi. Z najinimi odgovori sta bila izredno nezadovoljna. Izpraševala sta naju o naših granicah in da kot turista morava vedeti, kje so njihove postojanje. Vsek doer Jugosloven na taka vprašanja ne bo odgovarjal.

Nič ne tajim, da je eden izmed naju izrekel one besede 5 Italijanov in 1 Slovenec, toda to ni bil povod najine arelacije. Poudarjam, da o kakem izživljanju sploh ne more biti govora in svetujem gospodu, ki je poslal uredništvu članek, da se preje prepiša o podrobnostih in resničnem poteku dogodka. To je bila vsa najina nedostojnost in le ta najina nedostojnost je povzročila, da so naju prijeli. Da je »moja trditve« resnična, dokazuje dejstvo, da naju pa, zaslišavanju v Trbižu sploh niso zasliševali glede izjave 5 Italijanov proti 1 Slovencu, temveč vse druge stvari. Izpraševali so naju posebno o naši državi.

Ugotavljam, da nisem bil prvič v Beli peči. Bil sem pozimi tam šestkrat in mi italijanski karabinjerji niso delali nobenih težkoč, čeprav sem imel samo propustnice obojnega komisarijata. Tokrat pa nisem imel opravka s karabinjerji, ki so vedno prijazni in vljudni z našimi turisti, temveč z miličniki - fašisti. To naj zadostuje v pojasnilo. S tem je zame zadeva opravljena. I. R.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem katarju, zasluženosti nosu, sapnika požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes skrbimo za to, da čisto očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravne »Franz Josefove grenčice«. Znameniti strokovnjaki za nego zdravja svedočijo, da »Franz Josefov« voda dobro služi tudi pri šenu in drugih mrzlih nalezljivih boleznih. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pantelejmon Romanov:

Ljubezen

I.

Poročiti sta se hotela takoj, ko bosta prodala starinske svečnike in beneške kozarce, ki so bili edina nevestina dota.

Oba sta bila iz poštenih buržuaznih družin. Ona je imela velike otroške oči, v duši je bila navajna in čista in v mali zlatolasi glavici so bili ostali nedotaknjeni še vsi predsodki prednikov. Vsako jutro in vsak večer je goreče molila v svoji beli dekliški postelji in se bala vsakojakih grehov.

On pa je bil ponosen, da se je vsega tega iznebil, hodil je v visokih škornjih in v delavski srajci, govoril je zategnjeno in grobo, tako da je bilo videti, kakor bi vse to delal samo zato, da bi ne bil podoben ljudem iz srede, iz katere je bil izšel. Vendar pa ni bil entuziast. Vključ svojimi dvajsetim letom je bil trezen, podjeten in praktičen.

Težko je povedati, kaj ju je združilo. Morda je bila to navada iz otroških let, morda pa njeno veliko oboževanje njega kot silnega moža in hkratu požrtvovalna želja, rešiti njegovo posuvelo, brezumno dušo.

Morda pa to, da je bila ona — v vsem drugem slaba, navajna, nemočna — brezmejno trdna in enem — v čuvanju svoje nedolžnosti.

Kar naprej je povedala svojemu zarocencu, da bo šele po svatbi njegova. Ta nelepa ideja je bila tako trdna, da je ni bilo moči z ničemer izbiti. Hotel jo je zapustiti. Ona je odšla na vrt in hodila tam obklopani očmi, vendar pa je vztrajala pri svojem.

Dostikrat se zgodilo, da imajo majhne in navne ženske močnejšo voljo od velikih in na videz silnih možkih.

— Ti me ne ljubiš, — je razdraženo govoril ženini, — to je jasno.

— Mili, ali te ni sram? — je odgovarjala ona, stiskala roke na prsi, kakor je to dostikrat videti na slikah, ki predstavljajo otroke pri molitvi. — Saj sam veš, da mi je ljubezen nekaj tako velikega, tako...

— Neumnost!

Prišla sta v Moskvo in prinesla s seboj svečnike in kozarce. Njuna skromna, toda trdna vera je bila, da dobita zanje dvajset červoncev.

Ženin se je naselil pri svojih sorodnikih, nevesta pa pri svojih prijateljcih.

II.

Takoj prvo jutro se je ženini odpravil prodajati svečnike. Največjo nado

sta oba polagala na pečat, ki je bil na njunem blagu: grb prejšnjega lastnika, ki je označeval starost in aristokracičnost teh stvari.

Pri tem je on polagal važnost na starost, ona pa na aristokracičnost.

Prva dva dni ni mogel prodati ničesar. Izkazalo se je, da je bilo to, na kar sta polagala tako veliko važnost, glavna ovira pri kupčiji.

— Kroma in križ se ne skladata s časom in poleg tega bodo mislili, da je ukradeno.

Ona se je vrnila od prijateljice vsa zamišljena in osredotočena:

— Pojdiva odtod... — je dejala končno.

Ženin se je začudil.

— Kam? Čemu?

— Ničesar tukaj ne razumem. Marjete ne morem več spoznati. Bila je tako skromna, pobožna... Ali se je moglo tako izpremeniti? V službi je in živi kakor kak možki. Njej ni nič posebnega, če koga vara, sicer pa je svobodna in njima koga varati. Nu, me razumeš?... In za njo ni s tem nikake svetosti, nikakega greha...

— Beži, beži, ti gledaš na vse te reči, kakor da ne živiš v dvajsetem, temveč v šestnajstem stoletju.

Dele pa je sedela na divanu, za-

topljeno v svoje misli, ki so ji vzele vso odločnost, in počasi dejalo:

— Pomisli, nedavno je v je v travaju seznanila z nekim možkim in začela z njim nekak roman. Potem je prišel k njej. Ona pripoveduje o tem, kakor o nečem veselem in zanimivem.

— Tako je tudi prav. Ona živi veselo in samostojno, — je dejal mladi mož in skomignil z rameni.

— No, mili moj, ne samo veselo, temveč tudi... razumeš?... nič svetega ni v tem, nobenega čuvstva ljubezni in ljubosumja. To je strašno!

— Zdej ni več šestnajsto stoletje in taka reč ni več strašna.

Toda dekle ga ni poslušalo.

Vpričo mene je je poljubil. Potem je prišla še njena prijateljica in poljubila je še njo, kakor da bi bili enostaven prijatelj in tovariši in kakor bi ne bilo v tem zanje nič strašnega ali pa vsaj nerodnega. Vprašala sem jo: Ali je to tvoji ženini? Odgovorila mi je: Ne, ni ženini, sicer pa, ali mora biti ravno ženini, da me sme poljubiti?

— Smešna si v svojem strahu.

— Mili moj, hotela sem le reči, da je vse postalo tako enostavno in da ni nič več svetega v teh razmerjih.

— Eh, kaj naj pa tudi bo svetega? Fiziološki proces in konec besedi. Če

bi tudi ti tako gledala na vse to, bi bilo mnogo bolje, tako pa...

— Ah, mili moj, kako naj ti dokazem, da te ljubim? Toda ne ljubim te tako, kakor ti misliš, temveč pripravljena sem vsak trenutek žrtvovati se zate.

— Ali res ničesar ne čutiš, ko sedim pri tebi, glej, takole poleg tebe?...

Ona se je prestrašeno odmaknila.

Tako je bila nedolžna, da se je zmerom izogibala takih pogovorov in pričela govoriti o čem drugem. Tudi rado vedna ni bila v tem pogledu prav nič, kakor so to druge ženske v njenih letih. Način, kako je govorila o teh rečeh, je pričal, kako silno je nanjo vplivala izprememba v življenju njene prijateljice.

— Mili, rajši pojdiva odtod, — je dejala in se stresla kakor od neprijetne misli.

— Najprej morava prodati!

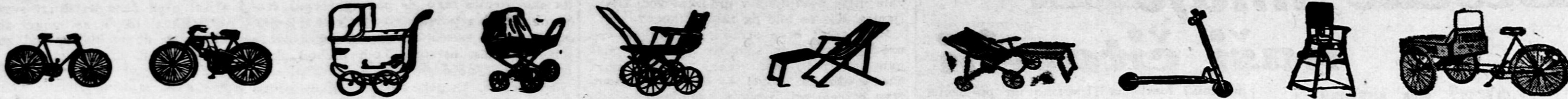
— Nu, kaj še nisi prodal? — ga je vprašala, ko je naslednjega dne prišla k njemu.

— Ne še, — je odvrnil. — Samo zaradi prokletega pečata noče nihče kupiti.

(

Stalna razstava na Karlovski cesti št. 4

„TRIBUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, Ljubljana, Karlovska c. 4. Znižane cene. Največja izbira. Ceniki franko.

HOTEL LONČARIČ, Selce pri Crikvenici

ob kopališču. Vsaka soba s teraso, z električno razsvetljavo in vodo. — Dunajska kuhinja, fina vina. — Polna penzija Din 55—65, v glavni seziji Din 65. — Zahtevajte prospekte!

NOVI VINODOL

najlepše kopališče na Gornjem Jadranu z velikimi in lepimi plažami. 2 km dolga obalna pot ob lepem parku. Tenis igrišče. Prvorazredni hoteli in penzioni ter mnogo vil, obdanih od borov. Pojasnila daje Zdraviliška komisija. 146

Hotel BELLEVUE, Omiš pri Splitu

Nova zgradba tik ob morju, tekoča voda v sobah, peščeno kopališče, domača in dunajska kuhinja. Popolna penzija s sobo in postrežbo Din 60.—do Din 85.— na dan.

Zdraviliška taksa odpravljena!

Makarska

Najcenejše in najlepše
morsko kopališče na Jadranu

VEZENJE ZAVES, PERILA,
MONOGRAMOV
ENTLANJE, AZURIRANJE,
PREDTISKANJE
»BREDA« ZEPNI ROBCI, RAZNA
PREDTISKANA ŽENSKA ROČNA
DELA

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, triciklji, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

NAZNANILO OTVORITVE!

Cenj. občinstvu vljudo naznanjam; da sem otvoril moderno urejeno

modno trgovino

NA CELOVSKI CESTI ŠT. 56

Ker bom popolnoma z vsem blagom sortiran, bodo cenjeni odjemalci prvovrstno postreženi.

Za obilen obisk se uljudno priporoča

Janko Ham

modna trgovina

LJUBLJANA VII, CELOVSKA CESTA ŠTEV. 56.

Postrežba točna! Cene solidne!

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

GLASBA

KLAVIRJI, PIANINI
prvorazrednih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MURZIK«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. 18/T

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE
PO 1.— Din
posojuje »Slagere«, Aleksandrova cesta 4 (prehod »Viktorija palače«) 70/T

KUPIM

RAKLJENE SODE
od 100—500 litrov in od 2500 do 5000 litrov v vsaki količini kupim. Ponudbe z navedbo cene, kakovosti in količine poslati na naslov: Gabrić Ivana, Subotica, Mažuraničeva ulica 19. 2747

POSODILA

RESITE SE DOLGOV
postavite si lasten dom z brezobrestnim posojilom »Stavbne hranilnice in posojilnice«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15/c. avioščit

ŽENITVE

URADNIK (LOČENEC)
ne po svoji krivdi, želi znanja za samostojno damo do 26 let staro. Samo resne ponudbe s polnim naslovom pod »Sreča 2663« na upravo »Slov. Narodac«. Tajnost strogo jamčena.

MLADENIC
s stalno službo želi poročiti priprosto mladenko do 27 let staro; prednost imajo služkinje. — Cenj. dopise s sliko na upravo »Slov. Narodac« pod šifro »Lepo življenje 2704«.

SLUŽBE

POTNIKA
agilnega, mlajša sila, sposobnega v alkoholni stroki, dobro uvedenega v savski, primorski in zetski banovini, za inkaso zaupno osebo iščem. — Ponudbe na upravo »Slov. Narodac« pod »Potnik 2671«.

PEKOVSKI POMOČNIK
mlad, vojašine prost in zmogel vsega dela, pripravljen raznašati tudi kruh, dobi stalno službo proti plači po dogovoru. Gr. Tomšič, Višnja gora, Slovenija. 2748

SLUŽKINJO
veščo gospodinjstva, proti plači po dogovoru sprejme takoj Mirko Medvešek, trgovina, Žužemberk. 2728

NEPREMIČNINE

LOKAL V CENTRUMU
pripraven za vsako obrt, oddam s 1. avgustom. — Naslov v upravi »Slov. Narodac«. 2682

POSESTVA, HIŠE, VILE
od 35.000 Din naprej, ter gostilne in trgovine od 90.000 Din naprej, kakor tudi gozdna graščinska posestva prodaja Posredovalnica v Mariboru, Sodna ulica 30. 2738

PRODAM

TRISOBNHO HIŠO
s hlevom, njivo in hišno vodno močjo, pripravno za obrtnika, za 25.000 Din prodaja Luka Sevnik, Radomlje. 2714

BOROVNIO
za žganjekuho po Din 1.30 kg večjo množino preskrbim. — Ivan Petek, Vrhpolje-Kamnik. 2716

ŠISKE (JEŽICE)
ca. 8000 kg, lepe, suhe, zdrave, po ugodni ceni prodaja Martin Plut, Crnomelj. 2718

NOTE
več sto komadov za salonski orkester ter tolkala (Schlagwerk) naprodaj. — Naslov v upravi »Slov. Narodac«. 2681

VEČ PAROV GOLOBOV
lepih in čistokrvnih prasa Slavko Omejec, št. Vid 27. 2750

NOV STROJ
na bencin, 5 HP, po zelo nizki ceni naprodaj. Balkan, Maribor, Aleksandrova cesta 35. 2749

STANOVANJA

STANOVANJE V VILI
2 sob in kuhinje za 300 Din mesečno in štirisočno s kuhinjo za 600 Din mesečno oddam v najem. — Pojasnila daje Uhljeh v Rimskih Toplicah. 2727

SOBO, eno ali dve nemeblovani popolnoma separirani v bližini univerze išče gospod. Ponudbe na upravo »Slov. Narodac« pod šifro »Souporaba kopalnice 2753«.

STANOVANJE
tri ali štirisočno v centru mesta išče družina odraslih — za avgust ali pozneje. Ponudbe na upravo »Slov. Narodac« pod šifro »Točen plačnik 2754«.

POZOR LETOVISČARJI!
Lepe sobe, novozidan salon in vrt z lepim razgledom. Celodnevna prehrana s stanovanjem 30 do 40 Din. — Turisti popust! Priporoča se gostilna »Pri Cenetu«, Rottenbücher, škofja Loka. 2620

ODDAM STANOVANJE
2 sob s kabinetom. Lepa solnčna lega. — Rožna dolina, Cesta X, št. 25 (pod Rožnikom). 2736

NARAVNO LETOVISČE
cela penzija s kopališčem v kuhinji. — Se priporoča gostilna Sorli, Gorenja vas, Posori Din 32.—, dobra domača ljanska dolina. 2559

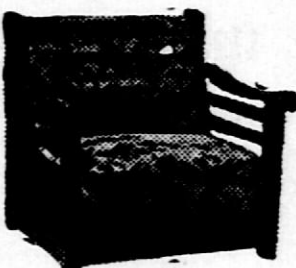
RAZNO

ORENJE IN DRUGO SAINJE
ter sočivje vkuhavajte za zimo v VEČKOVH KOZARCIH. — Zahtevajte cenik od: Josip Jagodič, Celje, Glavni trg, Gubčeva 2. 2560

Najcenejši nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER,
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

TRPEKNI AFRIK MODROCI
samo Din 220.—

spalne fotelje, fino izdelane,
Din 1300.— prodaja

RUD. SEVER,

LJUBLJANA, Marijin trg 2
Telefon 2622

TUDI POHIŠTVO

NA OBROKE!
Kompletne spalnice od 2200 Din
omare od 450 >
postelje od 250 >
kuhinjske odprave od 900 >
kuhinjske kredence od 500 >

Največja izbira pohištva!
Vse drugo pohištvo se izvršuje po najmodernejših načrtih; sprejemajo se vsakovrstna mišarska naročila in popravila po najnižjih cenah — samo pri

MIZARSTVU »SAVA«
Kolodvorska ulica 18
Dunajska cesta 36. 77/T

OTROŠKI VOZIČKI
sportni 220.—, globoki, moderni oblika Din 650.—, Ljubljana, Sv. Petra cesta 52. 2739

ZA SVOJO
sprejmeta stara zakonca s premoženjem okoli Din 200.000.— zdravo deklico siroto brez staršev, staro 16 do 18 let iz Slovenije. — Ponudbe na upravo »Slov. Narodac« pod »Bodočnost 2705«.

ČEVLJI
NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališča ulica 4 (nasproti operi).

MODROCE

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam mudi najceneje

IGNACIJ NAROE, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu) 25/T

DRUŽBE IN RODBINE, Z AVTOM NA IZLETE V LEPE POKRAJINE!

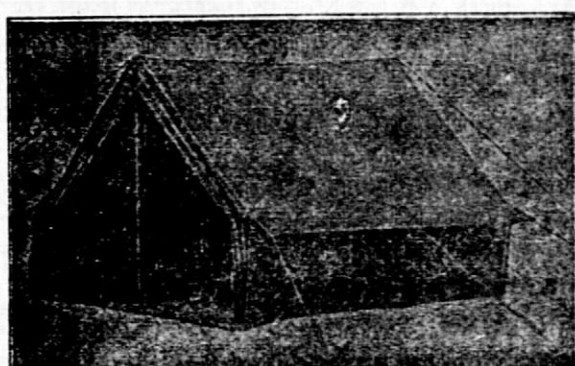
Z lepim avtom vozim na izlete, poldnevne, dnevne in večdnevne; vozim tudi v inozemstvo ob najnižjih cenah. Triptik na razpolago.

Avtoizvošček I. ŠUŠTERŠIČ,
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 41. Tel. 31-87

RESTAVRANT — PENSION

„TRIGLAV“ ALEKSANDROVO, OTOK KRK

Ob pristanšču z izgledom na morje. Novo urejene sobe, električna razsvetljava, prvovrstna kuhinja, domače vino, sveže pivo, hitra postrežba, vsa oskrba 50.— Din dnevno. Za večdnevno bivanje popust. — Vse informacije daje lastnik IVAN FRANOLIČ. 2752

ŠOTORE SKLOPNE ČOLNE

kvalitetno blago, ugodne cene, katalogi in vzorci gratis

SPORTNA DELAVNICA B. KOLB VIZMARJE
ST. VID

ŠPEDICIJA TURK

LJUBLJANA, Masarykova c. 9 (nasproti carinarnici) prevzema

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon interurban šte. 2157.

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjski upregi kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti. 117

Telefon interurban šte. 2157.

Usoda ljudi!

Proskuli astrolog profesor Helén se je odločil izgotoviti vam brezplačno vaš horoskop. Slava prof. Heléna je tako razširjena po svetu, da nam res ni treba opozarjati nanj. Njegova znana sposobnost videti v bodočnost drugih, ne glede na njihovo oddaljenost od njega, meji na čudežnost. Sami astrologi vseh narodnosti z zvonnimi imeni gledajo nanj kot na svojega mojstra. Prof. Helén vam pove po resnici vso vašo usodo, napove vam, kdaj lahko dosežete uspeh, dali najdete srečo itd. Njegov popis preteklih, sedanjih in bodočih dogodkov bo vzbudil vaše občudovanje, presenečeni boste in uspeli boste. Ne bodite črnogledi, ne bodite nejevoljni — vse bo bolje. Ali, kje naj dobite to gotovost? Prof. Helén vam to pove: v svezdah! Ne verujete?

Zvezde govore resnico!

Čitajte, kar vam piše sam profesor-astrolog Helén.

Spoštovani prijatelji!

Ze ko sem samo omenil, da bom izgotavljal horoskopske brezplačno, je bil moj tukajšnji zavod in moj tajnik g. K. Havelka naravnost zasut s prošnjami za postavljanje horoskopov.

Smatram za svojo dolžnost, da se vam tem potom zahvalim za vaše zaupanje. Prosim pa samo nekoliko potrpežljive. Horoskop izgotovim vsakomur po vrsti, kakor prihajajo prošnje. Zato ne poganjajte svojih prošenj.

Mislím, da se vam vsem najboljše oddolžim s tem, da tudi sam storim za vse, kar je v mojih skromnih močeh. Dolga leta se že bavim s proučevanjem zvezd in njihovim vplivom na človeško življenje. Naučil sem se razumevati odnošaje zvezd do človeške usode in zato lahko vidim v bodočnosti ljudi.

To svojo sposobnost dajem sedaj na razpolago vsemu človeštvu. Javite mi svoj naslov, poklic, dan, mesec in leto rojstva in povem vam o vaši usodi več, nego bi smatrali za mogoče. Vse vam napravim brezplačno, kot nagrado za mojo visoko starost in v zameno za moje stroške mi priložite le Din 10.—. Vse dopise naslovite le na moj zavod takole:

Astrološki laboratorij K. Havelka,

Praga - Vinograde, Sleská 116-J. Poštni predal 28. Češkoslovaška.

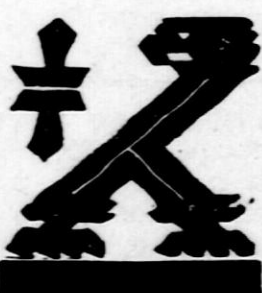
Oprostite mi, da ne navajam svojega naslova. Samotar sem in za svoje odgovorno delo potrebujem miru in zbranosti misli. (Prof. Helén je star 86 let.) Zahvaljujem Vas za Vaše prijateljstvo in zaupanje ter si bom prizadeval, da Vam napovem lepo pot bodočnosti.

Vas vseh vdani prijatelj

prof. Helén, astrolog.

182

Naša opazka: Prof. Helén ni prerok, — marveč učenjak, ki je vse svoje življenje posvetil zvedam. Danes spada med naše največje dobrotnike, ker nam kaže pota k sreči in zadovoljstvu ter nas svari pred nevarnostmi, ki nam jih morda pripravljajo usoda.

ČE POTREBUJETE TISKOVINE, KATALOGE, PROSPEKTE, TODA SE NE MORETE ODLOČITI V KAKŠNI OBLIKI NAJ SE IZVRŠE, BLAGOVOLITE SE OBRNITI NA NAŠE PODJETJE, KI VAM JE V VSEH POTREBAH IN VPRAŠANJH DRAGEVOLJE NA RAZPOLAGO. — VSA GRAFIČNA DELA SE IZVRŠUJEJO LEPO, SOLIDNO IN TOČNO. CENE ZMERNE — PRORACUNI IN PONUDBE NA ZAHTEVO ZASTONJ

TISKARNA IZVRŠUJE
RAZLIČNE TISKOVINE,
ČASOPISE, DIPLOME,
REVIIJE, VREDNOSTNE
PAPIRJE, KOLEDARJE,
SREČKE, KNJIGE I.T.D.
ENOBARVNI IN VEČ
BARVNI TISK, PISMA,
RAZGLEDNICE, SLIKE,
OSMRTNICE, OVITKE,
JEDILNISTE, CENIKE,
VIZITKE, RAČUNSKE
ZAKLJUČKE, POROČNA
NAZNANILA IN VABILA

NARODNA TISKARNA